

4.2. Euroregiony na pograniczu południowym

4.2.1. Euroregion Glacensis

Utworzenie euroregionu

Sfinalizowanie działań związanych z utworzeniem euroregionu miało miejsce **5 grudnia 1996 roku** w Hradec Králové. Między Stowarzyszeniem Gmin Ziemi Kłodzkiej i Regionalnym Stowarzyszeniem do Spraw Współpracy Pogranicza Czech, Moraw i Ziemi Kłodzkiej podpisano umowę o utworzeniu **Euroregionu Pogranicza Czech, Moraw i Ziemi Kłodzkiej Euroregion Glacensis**.

Początki stopniowej instytucjonalizacji współpracy transgranicznej w tym regionie Sudetów Środkowych i Wschodnich sięgają pierwszych miesięcy 1992 roku. Po wstępnych rozmowach (w połowie 1991 roku) przedstawiciele społeczności lokalnych, 18 września 1992 roku w Wałbrzychu podpisana została przez przedstawicieli 21 gmin z terenu województw wałbrzyskiego i opolskiego oraz przedstawicieli miast i powiatów z północno-wschodnich Czech umowa o współpracy p.n. „*Porozumienie o ponadgranicznej współpracy wzajemnej oraz o utworzeniu Ponadgranicznego Związku Miast i Gmin Czechy-Polska*”.

W *Porozumieniu* za główny cel współpracy uznano koordynację działań na rzecz rozwoju gospodarczego, kulturalnego i społecznego obszarów przygranicznych rejonu Sudetów Środkowych i Wschodnich oraz wspólne rozwiązywanie występujących na tym obszarze problemów ekologicznych.

Do 1994 roku przedstawiciele samorządów regionu akcentowali swoje odmienne podejście do kwestii współpracy transgranicznej w porównaniu ze współdziałaniem w ramach euroregionów. Współpraca miała polegać na specyfikacji dziedzin i form współpracy przygranicznej z jednoczesnym określeniem ich realizatorów i terminów wykonania, z pominięciem zbędnej instytucjonalizacji, czyli tworzenia struktur euroregionu. Współpraca gmin pogranicza polsko-czeskiego Ziemi Kłodzkiej przybrała formę współdziałania w ramach powołanego formalnie na konferencji roboczej w Nowej Rudzie 29 marca 1994 roku **Stałego Regionu Współpracy Polsko-Czeskiej**.

Jednakże od 1994 roku w kręgach samorządowych strony czeskiej i polskiej mimo wszystko zaczęto rozważać koncepcję utworzenia **Euroregionu Glacensis**. Nazwa ta ma historyczny rodowód i wywodzi się ze średniowiecznego łacińskiego określenia Ziemi Kłodzkiej. Została ona uznana za właściwą dla przyszłego związku ponadgranicznego jednostek samorządowych Północnych Czech, Moraw i Ziemi Kłodzkiej. W dniu 9 lutego 1994 roku powstało Stowarzyszenie Gmin Ziemi Kłodzkiej, a 30 maja 1994 roku Sejmik Samorządowy Gmin Województwa Wałbrzyskiego podjął uchwałę w sprawie wystąpienia do rządu RP o zgodę na utworzenie euroregionu. W dniu 16 stycznia 1996 roku w czeskim Rychnovie nad Kněžnou starostowie czeskich samorządów lokalnych z Nachodu, Rychnova, Šumperka, Usti nad

Orlici, Trutnova, Orlické Záhory, Polic nad Metují oraz prezydent (primátor) Hradec Králové złożyli deklarację przystąpienia do tworzącego się Euroregionu Glacensis, podpisując umowę o utworzeniu **Regionalnego Stowarzyszenia do Spraw Współpracy Pogranicza Czech, Moraw i Ziemi Kłodzkiej**.

W kilka miesięcy później podpisano umowę o utworzeniu euroregionu.

W dniu 17 marca 2000 roku utworzono Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu Glacensis. Powołanie nowego stowarzyszenia było spowodowane koniecznością wzajemnego dostosowania struktur euroregionalnych po obu stronach granicy. Jednocześnie stworzyło to możliwość przystąpienia nowych gmin do współpracy euroregionalnej.

Struktura organów

Organami euroregionu są:

- ☐ rada euroregionu,
- ☐ sekretariat euroregionu,
- ☐ komisja rewizyjna,
- ☐ grupy robocze.

Rada składa się z 6 członków, po trzech reprezentujących każdą ze stron. Z grona członków rady wybierany jest jej przewodniczący. Jego kadencja trwa rok i stosuje się zasadę przemienności. Do głównych zadań rady należy uchwalanie wspólnych przedsięwzięć, podejmowanie decyzji w sprawie warunków wykorzystania wspólnych środków finansowych, powoływanie komisji rewizyjnej oraz grup roboczych.

Sekretariat euroregionu jest organem wykonawczym i w jego skład wchodzi dwóch sekretarzy. Do zadań sekretariatu należy reprezentowanie euroregionu, zwoływanie posiedzeń rady, przygotowywanie projektów uchwał oraz ich realizacja po uchwaleniu przez radę, obsługa administracyjno-biurowa euroregionu.

Komisja rewizyjna jest organem kontrolnym euroregionu. W jej skład wchodzi 4 osoby (po dwie z każdej ze stron) delegowane przez radę.

Grupy robocze zajmują się opracowaniem koncepcji wspólnych przedsięwzięć. Funkcjonują grupy robocze do spraw:

- ☐ przejść granicznych,
- ☐ turystyki,
- ☐ planowania przestrzennego.

Euroregion powołał także komisję badań i edukacji regionalnej Euroregionu Glacensis.

Siedzibą euroregionu jest Rychnov nad Kněžnou po stronie czeskiej i Kłodzko po stronie polskiej.

Członkowie

Zgodnie z § 2 Statutu Euroregionu Pogranicza Czech, Moraw i Ziemi Kłodzkiej – Euroregion Glacensis członkami euroregionu są polskie i czeskie gminy należące

do Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis (po stronie polskiej) oraz do Stowarzyszenia – Euroregion Pogranicza Czech, Moraw i Ziemi Kłodzkiej – Euroregion Glacensis (po stronie czeskiej).

Statut Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis w § 3 określa warunki wstąpienia do Stowarzyszenia (co jest równoznaczne ze statusem członkostwa w euroregionie) oraz dzieli członków na:

- ☐ założycieli,
- ☐ zwyczajnych,
- ☐ honorowych,
- ☐ wspierających.

Członkami założycielami są gminy członkowskie, które utworzyły Stowarzyszenie Gmin Ziemi Kłodzkiej i były członkami Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Glacensis w dniu jego rejestracji.

Członkiem zwyczajnym może być każda gmina. Wola przystąpienia do Stowarzyszenia musi być wyrażona w drodze uchwały rady gminy. Przyjęcie w poczet członków zwyczajnych następuje na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia. Podobna procedura przyjmowania członków do euroregionu obowiązuje również po stronie czeskiej.

Członkiem wspierającym może być osoba prawna lub fizyczna, która zadeklaruje poparcie finansowe lub wniesie istotny wkład w pracę Stowarzyszenia. Członkowie wspierający i honorowi nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego do władz Stowarzyszenia.

Euroregion Glacensis obejmuje po stronie polskiej 34 gminy i 2 powiaty z województwa dolnośląskiego.

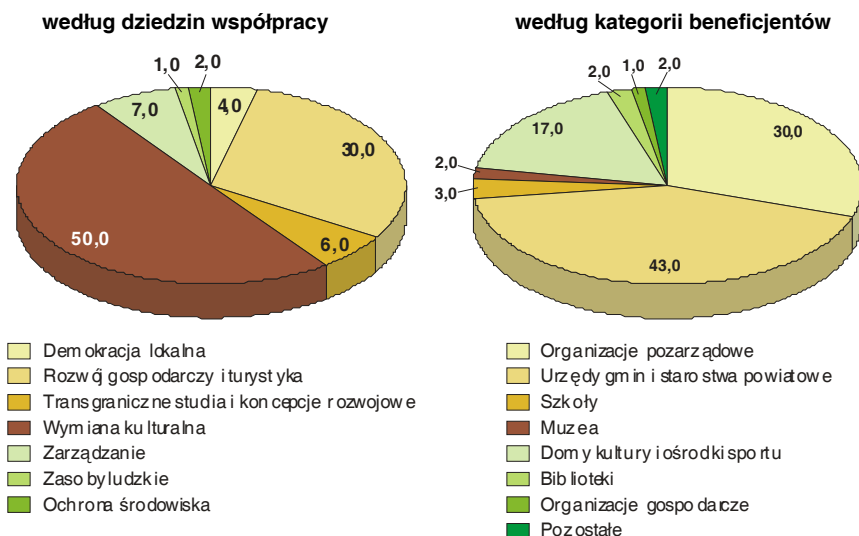
Po stronie czeskiej w skład euroregionu wchodzi 97 gmin (gminy czeskie są pod względem powierzchni znacznie mniejszymi jednostkami niż gminy polskie i niejednokrotnie obejmują tylko jedną miejscowość). Ponadto członkami są także cztery stowarzyszenia gminne i trzy urzędy wojewódzkie.

Małe projekty euroregionalne

W polskiej części Euroregionu Glacensis zrealizowano 100 tzw. „małych projektów” dofinansowanych z programu PHARE CBC (sumaryczne ich zestawienie w układzie poszczególnych edycji programu Phare prezentuje tablica 3.1 na str. 34). Łączna kwota dofinansowania wyniosła 616,9 tys. euro. Średnia kwota dofinansowania jednego projektu wyniosła około 6,2 tys. euro.

Strukturę zrealizowanych projektów według dziedzin współpracy⁸ oraz kategorii beneficjentów ukazuje wykres 4.5.

⁸ Unia Europejska określiła w celach programu dziedziny współpracy transgranicznej, które uznano za priorytetowe (patrz str. 38). W niektórych przypadkach przyporządkowanie projektu do danej dziedziny było trudne ze względu na szerokie jego oddziaływanie i miało charakter arbitralny.

Wykres 4.5. **Małe projekty dofinansowane z programu PHARE CBC w polskiej części Euroregionu Glacensis**

Źródło: opracowanie własne.

Dokładnie połowę zrealizowanych projektów stanowiły imprezy kulturalne i sportowe takie jak: spotkania różnych grup społecznych, wyznaniowych, gmin partnerskich itp., zawody sportowe, obchody rocznic. Drugą pod względem liczebności grupą projektów były przedsięwzięcia mające na celu rozwój gospodarczy i turystyczny (30%). Projekty z pozostałych dziedzin określonych w celach funduszu stanowiły niewielki odsetek.

Beneficjentami (instytucjami realizującymi projekty) najczęściej były urzędy gminne i starostwa powiatowe (43 projekty). Drugą grupą były stowarzyszenia, fundacje, związki itp. nazwane umownie „organizacjami pozarządowymi”. Trzecią grupę beneficjentów stanowiły domy kultury i ośrodki sportu.

W ramach programu INTERREG III A w polskiej części euroregionu zatwierdzono 78 mikroprojektów (stan w listopadzie 2007 r.). Łączna kwota dofinansowania wyniosła 2159,1 tys. złotych (525088 euro).

Liczba beneficjentów – samorządów gminnych, powiatowych i jednostek im podległych oraz innych instytucji o charakterze „non profit”, korzystających z dofinansowania była zróżnicowana terytorialnie. Spośród 36 gmin i powiatów będących aktualnie członkami polskiej części Euroregionu Glacensis 9 członków nie zrealizowało dotychczas żadnego tzw. „małego projektu euroregionalnego” dofinansowanego z funduszy unijnych, natomiast na kilku obszarach zrealizowano ich więcej niż 10. Kilkanaście projektów zostało zrealizowanych przez stowarzyszenia gmin, przedsięwzięcia te miały zasięg ponadgminny. Terytorialne rozmieszczenie beneficjentów obu programów w polskiej części euroregionu przedstawiono na kartogramie 17.

W czeskiej części euroregionu zatwierdzono 110 projektów, dofinansowanych kwotą 846,4 tys. euro.

Na realizację programów EWT (Europejska Wspólnota Terytorialna) dla polskiej części euroregionu zaplanowano 5 mln euro, a dla części czeskiej 6,97 mln euro.

Bariery współpracy

Wśród najistotniejszych barier współpracy transgranicznej przedstawiciele polskiego sekretariatu euroregionu wymienili:

- ☐ przedłużające się procedury otwierania przejść granicznych,
- ☐ zmiany zasad w trakcie funkcjonowania programów pomocowych,
- ☐ zbyt skomplikowane procedury biurokratyczne zniechęcające beneficjentów do korzystania ze środków pomocowych,
- ☐ nieterminowe wywiązywanie się z powierzonych czynności i zobowiązań przez instytucje wdrażające programy,
- ☐ stosowanie zasady refundacji w przypadku projektów finansowanych z INTERREG III A, powodujące prawie całkowity spadek aktywności sektora organizacji pozarządowych.

Podstawowe wskaźniki i informacje statystyczne (stan w 2006 r.)

- ☐ polska część euroregionu była większa zarówno pod względem powierzchni (64,9%), jak i ludności (64,3%),
- ☐ poziom zurbanizowania mierzony odsetkiem ludności miejskiej był wyższy po stronie czeskiej,
- ☐ liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn była wyższa po stronie polskiej,
- ☐ struktura wiekowa ludności po obu stronach granicy była podobna,
- ☐ przyrost naturalny w części czeskiej był dodatni, natomiast w części polskiej ujemny, tj. liczba zgonów przewyższyła liczbę urodzeń żywych; wyższa była także umieralność niemowląt,
- ☐ po obu stronach granicy odpływ ludności z obszarów objętych współpracą przewyższał napływ,
- ☐ wielkość zasobów mieszkaniowych w przeliczeniu na 1000 osób była identyczna w obu częściach euroregionu,
- ☐ w 2006 r. w czeskiej części oddano do użytku relatywnie więcej mieszkań niż w części polskiej,
- ☐ liczba ludności przypadająca na jedną aptekę i punkt apteczny była zbliżona w obu częściach,
- ☐ sieć kin w czeskiej części była znacznie lepiej rozwinięta, także liczba placówek muzealnych była znacznie większa niż w części polskiej.

TABL. 4.40. **POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ W EUROREGIONIE GLACENSIS****W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

AREA AND POPULATION IN GLACENSIS EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Powierzchnia w km ² <i>Area in km²</i>	Ludność <i>Population</i>			Kobiety na 100 mężczyzn <i>Females per 100 males</i>
		w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	w miastach w % ogółu ludności <i>in urban areas in % of total popu- lation</i>	na 1 km ² per 1 km ²	
STRONA: <i>PART:</i>					
Polska <i>Polish</i>	3308	511996	74,4	154,8	110,0
Czeska <i>Czech</i>	1792	284343	87,3	158,7	105,4

TABL. 4.41. **LUDNOŚĆ WEDŁUG GRUP WIEKU W EUROREGIONIE GLACENSIS****W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY AGE IN GLACENSIS EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poniżej 15 lat <i>Below 15 years</i>	15-64	65 lat i więcej <i>65 years and more</i>
		w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>		
STRONA: <i>PART:</i>				
Polska <i>Polish</i>	511996	13,9	71,0	15,1
Czeska <i>Czech</i>	284343	15,0	70,6	14,4

TABL. 4.42. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI I SALDO MIGRACJI W EUROREGIONIE GLACENSIS W 2006 R.
VITAL STATISTICS AND NET MIGRATION IN GLACENSIS EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>		Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	Małżeństwa <i>Marriages</i>	Saldo migracji <i>Net migration</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym niemowląt ^a <i>of which infants ^a</i>			
	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>					
STRONA: PART:						
Polska <i>Polish</i>	8,3	11,6	7,2	-3,3	5,4	-3,5
Czeska <i>Czech</i>	10,5	9,7	2,4	0,8	5,0	-2,2

^a Na 1000 urodzeń żywych.

^a *Per 1000 live births.*

TABL. 4.43. RUCH TURYSTYCZNY W EUROREGIONIE GLACENSIS W 2006 R.
TOURIST TRAFFIC IN GLACENSIS EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca noclego- we ^a na 100 ludności ^b <i>Number of beds ^a per 100 population ^b</i>	Udzielone noclegi na 100 ludności ^c <i>Nights spent (overnight stay) per 100 popula- tion ^c</i>	Korzystający z noclegów na 100 ludności ^d <i>Tourists accom- modated per 100 population ^d</i>	Turyści zagra- niczni korzystają- cy z noclegów na 100 korzysta- jących ogółem <i>Foreign tourists accommodated per 100 tourists accommodated</i>
STRONA: PART:				
Polska	1,6	163,5	50,6	13,7
<i>Polish</i>				
Czeska	7,7	.	.	.
<i>Czech</i>				

^a Stan w dniu 31 VII. ^b Wskaźnik funkcji turystycznej według Baretje'a. ^c Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Charvata. ^d Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Schneidera.

^a *As of 31 VII. ^b Tourist function index by Baretje. ^c Tourist traffic intensity index by Charvat. ^d Tourist traffic intensity index by Schneider.*

TABL. 4.44. **ZASOBY MIESZKANIOWE W EUROREGIONIE GLACENSIS W 2006 R.** ^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS IN GLACENSIS EUROREGION IN 2006 ^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania Dwellings	Przeciętna liczba osób Average number of persons		Przeciętna powierzchnia użytkowa ^b Average usable floor space ^b		Mieszkania na 1000 ludności Dwellings per 1000 population
		na mieszkanie per dwelling	na izbę per room	mieszkania per dwelling	na 1 osobę per person	
				w m ²	in m ²	
STRONA: PART:						
Polska Polish	190057	2,7	0,8	62,2	23,1	371,2
Czeska Czech	106594	2,7	1,0	48,9	18,1	370,8

a Strona czeska – dane ze spisu ludności, stan w dniu 1 III 2001 r. b Strona czeska – powierzchnia mieszkalna, tj. izby o powierzchni 8 m² i więcej oraz część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m².

a The Czech part – results of the census, as of 1 III 2001. b Czech Part – living area: rooms with an area 8 m² and more and part of the floor of the kitchen having the area 12 m² and more.

TABL. 4.45. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W EUROREGIONIE GLACENSIS W 2006 R.**

DWELLINGS COMPLETED IN GLACENSIS EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 ludności Per 1000 population	Na 1000 zawartych małżeństw Per 1000 marriages contracted
STRONA: PART:			
Polska Polish	697	1,4	250
Czeska Czech	516	1,8	361

TABL. 4.46. **APTEKI I PUNKTY APTECZNE^{ab} W EUROREGIONIE GLACENSIS W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^{ab} IN GLACENSIS EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Apteki i punkty apteczne <i>Pharmacies and pharmaceutical outlets</i>	Ludność na 1 aptekę i punkt apteczny <i>Population per pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
<i>STRONA:</i> <i>PART:</i>		
Polska <i>Polish</i>	152	3368
Czeska <i>Czech</i>	84	3388

a Strona polska – bez aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów. b Strona czeska – dane za rok 2005.

a Polish part – excluding hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, operated for the needs of these. b Czech part – data concern 2005.

TABL. 4.47. **KINA STAŁE I MUZEA W EUROREGIONIE GLACENSIS W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

FIXED CINEMAS AND MUSEUMS IN GLACENSIS EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Kina <i>Cinemas</i>	Liczba ludności na 1 kino <i>Population per cinema</i>	Muzea <i>Museums</i>
<i>STRONA:</i> <i>PART:</i>			
Polska <i>Polish</i>	14	36571,1	8
Czeska <i>Czech</i>	29	9814,4	42

 Ważniejsze adresy**Po stronie polskiej:**

Euroregion Glacensis
ul. Łukasiewicza 4a/2
57-300 Kłodzko
tel.(74) 8677130
e-mail: eg@euroregion-glacensis.ng.pl
www.euroregion-glacensis.ng.pl

Po stronie czeskiej:

Sekretariat Euroregionu Glacensis
Panská 1492
51601 Rychnov n. Kněžnou
tel./fax +420/494/531054
e-mail: info@euro-glacensis.cz
www.euro-glacensis.cz

Euroregion Glacensis

Strona polska

Gminy:

1. Bardo	13. Kłodzko – w	25. Stoszowice
2. Bielawa	14. Kondratowice	26. Stronie Śląskie
3. Boguszów Gorce	15. Kudowa Zdrój	27. Strzelin
4. Bystrzyca Kłodzka	16. Łądek Zdrój	28. Szczawno-Zdrój
5. Ciepłowodny	17. Lewin Kłodzki	29. Szczytina
6. Czarny Bór	18. Mieroszów	30. Walim
7. Duszniki Zdrój	19. Międzyziesie	31. Wałbrzych
8. Dzierżonów – m	20. Nowa Ruda – m	32. Ząbkowice Śląskie
9. Głuszyca	21. Nowa Ruda – w	33. Ziębice
10. Jedlina-Zdrój	22. Polanica Zdrój	34. Złoty Stok
11. Kamieniec Ząbkowicki	23. Przeworno	
12. Kłodzko – m	24. Radków	

Powiaty:

35. Kłodzki	36. Ząbkowicki

Strona czeska

Miasta i gminy:

1. Bačetín	34. Janov	67. Provodov - Šonov
2. Bartošovice v Orlických horách	35. Jaroměř	68. Říčky v Orlických horách
3. Batňovice	36. Javornice	69. Rokytnice v Orlických horách
4. Bělá nad Sítavou	37. Kostelec nad Orlicí	70. Rychnov nad Kněžnou
5. Benecko	38. Kounov	71. Sedloňov
6. Bernartice	39. Králík	72. Skuhrov nad Bělou
7. Bílá Voda u Javorníka	40. Královce	73. Stalina nad Úpou
8. Bohdašín	41. Krchleby	74. Slatina nad Zdobnicí
9. Borová	42. Křinice	75. Sněžné
10. Bohuslavice nad Metují	43. Kuks	76. Solnice
11. Borovnice	44. Kvasiny	77. Šonov u Broumova
12. Brandýs nad Orlicí	45. Lampertice	78. Špindlerův Mlýn
13. Broumov	46. Lanškroun	79. Studnice
14. Bystré	47. Lavičné	80. Svidnice
15. Chleny	48. Letohrad	81. Synkov-Slemeno
16. Chlístov	49. Lhoty u Potštejna	82. Třebachovice pod Orebem
17. Chlumec nad Orlicí	50. Liberk	83. Trutnov
18. Čenkovice	51. Litomyšl	84. Týniště nad Orlicí
19. Čermná nad Orlicí	52. Lukovice	85. Ústí nad Orlicí
20. Červená Hora	53. Machov	86. Val
21. Červený Kostelec	54. Náchod	87. Vamberk
22. Česká Skalice	55. Nové Město nad Metují	88. Velké Poříčí
23. Česká Třebová	56. Nový Hrádek	89. Vrbice
24. České Meziříčí	57. Ohnišov	90. Vysokov
25. Deštné v Orlických horách	58. Olešnice v Orlických horách	91. Záměl
26. Dobré	59. Opočno	92. Žernov
27. Dobřany	60. Orlické Záhoří	93. Žacléř
28. Dobruška	61. Osečnice	94. Žamberk
29. Dvůr Králové nad Labem	62. Pěčín	95. Zdobnice
30. Horní Adršpach	63. Podbřezí	96. Zlatá Olešnice
31. Hostinné	64. Police nad Metují	97. Zlaté Hory
32. Hradec-Nová Ves	65. Proseč	
33. Jablonné nad Orlicí	66. Prostřední Lánov	

Inni członkowie:

98. Pardubický kraj
99. Královéhradecký kraj
100. Olomoucký kraj (okres Šumperk, Jeseník)
101. Dobrovolný svazek obcí „Region Orlickie Hory”
102. Sdružení obcí Žacléřsko
103. Svazek obcí 1866
104. Dobrovolný svazek obcí Brodec

4.2.2. Euroregion Pradziad

Utworzenie euroregionu

Umowa ramowa o utworzeniu polsko-czeskiego Euroregionu Pradziad została podpisana 2 lipca 1997 roku w Jeseniku. Umowę ze strony polskiej podpisały Stowarzyszenie Rozwoju Gmin Dorzecza Osobłogi i Unia Turystyczna Ziemi Nyskiej, a ze strony czeskiej stowarzyszenia gmin z terenu powiatów Bruntal i Jeseník. Obecnie gminy i powiaty polskie, będące członkami euroregionu, są zrzeszone w Stowarzyszeniu Gmin Polskich Euroregionu Pradziad.

Struktura organów

Euroregion Pradziad ma strukturę różniącą się od struktur organizacyjnych przyjętych w innych euroregionach. Jego organy dzielą się na organy wspólne dla obu części narodowych i organy odrębne poszczególnych części narodowych (polskiej i czeskiej).

Organy wspólne to parlament euroregionu i prezydium euroregionu.

Parlament jest najwyższym organem euroregionu. W jego skład wchodzi 34 delegatów, po 17 reprezentujących poszczególne części narodowe. Każda strona spośród swoich delegatów wybiera przewodniczącego i dwóch wiceprzewodniczących.

Prezydium euroregionu liczy 6 osób i jest tworzone przez 3 członków parlamentu (przewodniczący i dwóch wiceprzewodniczących, którzy automatycznie zostają członkami prezydium) z każdej narodowej części euroregionu. Prezydium wybiera ze swego grona przewodniczącego na jeden rok, z zachowaniem zasady przemienności kadencji każdej ze stron. Prezydium – między posiedzeniami parlamentu – jest organem decydującym i reprezentującym euroregion.

Organ części narodowych są takie same po polskiej i po czeskiej stronie. Obejmują one:

- ☐ walne zgromadzenie polskiej części euroregionu i walne zgromadzenie czeskiej części euroregionu,
- ☐ radę polskiej części euroregionu i radę czeskiej części euroregionu,
- ☐ komisję rewizyjną (polską i czeską),
- ☐ sekretarza (polskiego i czeskiego),
- ☐ grupy robocze (polskie i czeskie).

W skład walnego zgromadzenia wchodzi przedstawiciele samorządów członkowskich euroregionu. Do wyłącznej kompetencji walnego zgromadzenia należy m.in. wybór rady i komisji rewizyjnej, przyjmowanie głównych zadań i celów, ustalanie wysokości składek członkowskich. Po zmianach statutowych rolę walnego zgromadzenia polskiej części euroregionu pełni Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia Gmin Polskich Euroregionu Pradziad.

Rada liczy 17 osób i jest organem wykonawczym. Członkowie rady są jednocześnie członkami parlamentu euroregionu. Przewodniczący i dwóch wiceprzewodniczących rady są jednocześnie członkami prezydium euroregionu. Do głównych zadań rady należy przygotowanie posiedzeń walnego zgromadzenia i wykonywanie jego uchwał, opracowywanie i przedstawianie walnemu zgromadzeniu preliminarza budżetu na rok następny oraz sprawozdań i bilansów za rok poprzedni, mianowanie sekretarza i powoływanie grup roboczych. W skład rady polskiej części euroregionu obok wybranych w wyborach przedstawicieli samorządów członkowskich wchodzi przedstawiciele stowarzyszeń założycielskich. Wykonawcze funkcje rady przejął po stronie polskiej Zarząd SGPEP.

Komisja rewizyjna składa się z 3 członków wybieranych przez walne zgromadzenie. Dokonuje ona oceny działalności rady i przedkłada walnemu zgromadzeniu sprawozdania wraz z wnioskami.

Sekretarz realizuje zadania administracyjne związane z działalnością organów narodowej części euroregionu. Siedzibą sekretariatu czeskiej części euroregionu jest Vrbno p. Pradziadem, a polskiej części Prudnik, który jest obecnie siedzibą władz powiatu.

Grupy robocze przygotowują projekty zadań przewidzianych do realizacji i wykonują zadania zlecone przez radę. Obecnie funkcjonuje 6 grup roboczych ds.:

- ☐ turystyki,
- ☐ współpracy gospodarczej,
- ☐ odnowy wsi,
- ☐ społecznych, oświaty, kultury i sportu,
- ☐ ochrony środowiska i przeciwdziałania klęskom żywiołowym,
- ☐ inicjatywy wspólnotowej INTERREG.

Członkowie

Zgodnie ze statutem w euroregionie rozróżnia się trzy grupy członków: zwyczajni, wspierający i honorowi.

Pierwszą grupę tworzą sygnatariusze umowy o utworzeniu euroregionu, a w skład drugiej grupy wchodzi członkowie, którzy przystąpili do euroregionu już po jego utworzeniu. Członkowie obu grup mają takie same uprawnienia.

Euroregion Pradziad obejmuje po stronie polskiej 29 gmin i 3 powiaty z województwa opolskiego. Polska część euroregionu w 2006 r. liczyła 4186 km² i zamieszkiwana była przez 628,2 tys. osób.

Po stronie czeskiej w skład euroregionu wchodzi 74 gminy. Ta część euroregionu ma 1878 km² powierzchni i liczy 131,6 tys. mieszkańców.

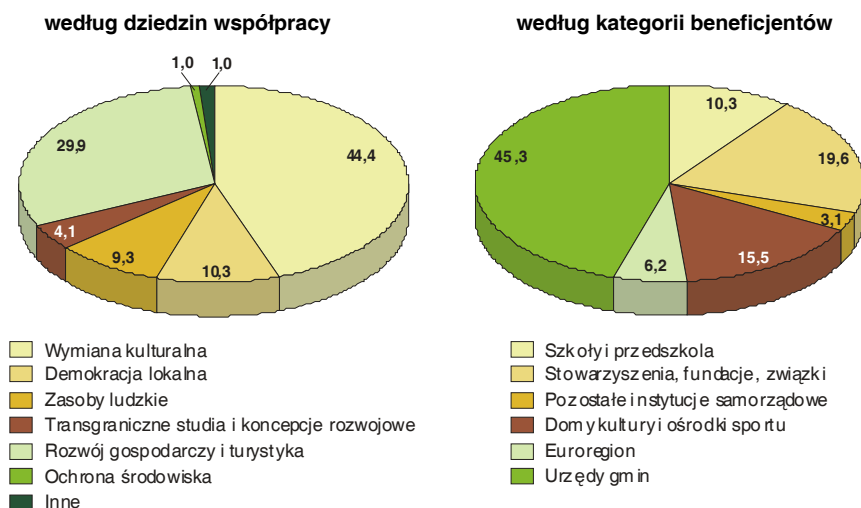
Małe projekty euroregionalne

Możliwość skorzystania ze środków Funduszu Małych Projektów programu PHARE CBC pojawiła się w polskiej części Euroregionu Pradziad pod koniec

1999 r. Łącznie w ramach sześciu dostępnych edycji programu zrealizowano 97 projektów (sumaryczne ich zestawienie w układzie poszczególnych edycji programu Phare prezentuje tablica 3.1). Ogólna kwota ich dofinansowania wyniosła 568,9 tys. euro. Wykorzystanie udostępnionych środków przez beneficjentów – samorządy gminne, powiatowe i jednostki im podległe oraz inne instytucje o charakterze „non profit” – wyniosło 93,9% [Rozwój 2007]. Średnia kwota dofinansowania przypadająca na jeden projekt wyniosła ok. 5,9 tys. euro.

Strukturę zrealizowanych projektów według dziedzin współpracy⁹ oraz kategorii beneficjentów ukazuje wykres 4.6.

Wykres 4.6. Małe projekty dofinansowane z programu PHARE CBC w polskiej części Euroregionu Pradziad

Źródło: L. Roszkowska, R. Roszkowski „Rozwój współpracy transgranicznej na granicach Polski na przykładzie Euroregionu Pradziad”.

Największy udział wśród zrealizowanych projektów miały przedsięwzięcia związane z szeroko rozumianą wymianą kulturalną oraz rozwojem gospodarczym i turystyką.

Realizatorami projektów były instytucje różnego typu. Najliczniejszą grupę stanowiły urzędy gmin (45,3%). Kolejnymi, pod względem liczby zrealizowanych projektów kategoriami beneficjentów były „stowarzyszenia, fundacje, związki” oraz „domy kultury i ośrodki sportu”.

Strona czeska euroregionu realizowała w ramach Funduszu Małych Projektów przedsięwzięcia w podobnej skali i ilości. Nie dysponuje ona jednak kompletną in-

⁹ Komisja Europejska określiła w celach programu dziedziny współpracy transgranicznej, które uznano za priorytetowe (patrz str. 38).

formacją na ten temat [Rozwój 2007]. W latach 2001-2003 zrealizowano 34 małe projekty dofinansowane kwotą 275,8 tys euro.

W ramach programu INTERREG III A, działania 2.2 „Wspieranie inicjatyw lokalnych” zwanego Funduszem Mikroprojektów, w polskiej części euroregionu zatwierdzono 63 mikroprojekty. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 2158,8 tys. złotych (stan w dniu 27 lipca 2007).

Liczba beneficjentów korzystających z dofinansowania z obu funduszy była zróżnicowana terytorialnie. Spośród 32 członków zwyczajnych polskiej części euroregionu 4 nie skorzystało z dofinansowania, 25 zrealizowało od 1 do 9 projektów, a 3 od 14 do 24. Największą liczbę projektów (24) zrealizowali beneficjenci z gminy Prudnik.

Terytorialne rozmieszczenie beneficjentów obu programów w polskiej części euroregionu przedstawiono na kartogramie 21.

W czeskiej części euroregionu w ramach INTERREG III A zrealizowano 80 mikroprojektów dofinansowanych łącznie kwotą 15902,3 tys. Kč.

W ramach programów EWT (Europejska Wspólnota Terytorialna) na lata 2007-2013 dla polskiej części Euroregionu Pradziad zaplanowano na dofinansowanie mikroprojektów kwotę 5 mln euro.

Bariery współpracy

Wśród najistotniejszych barier współpracy transgranicznej przedstawiciele polskiego biura euroregionu wymienili:

- ☐ trudności ze znalezieniem partnera po stronie czeskiej, wynikające z różnic w podziale administracyjnym (gminy czeskie są kilkakrotnie mniejsze od polskich) oraz dysproporcji w liczbie ludności i potencjale ekonomicznym w obu częściach euroregionu (strona polska ok. 632 tys. osób, strona czeska ok. 133 tys. osób),
- ☐ skomplikowane procedury pozyskiwania funduszy unijnych utrudniające lub wręcz uniemożliwiające dostęp do nich niewielkim instytucjom (np. stowarzyszeniom, szkołom),
- ☐ brak ujednoliconej procedury realizacji projektów w poszczególnych częściach krajowych euroregionu (inna w Polsce, inna w Czechach),
- ☐ bariera językowa w kontaktach profesjonalnych,
- ☐ słaba infrastruktura drogowa i turystyczna, zwłaszcza po stronie polskiej.

Podstawowe wskaźniki i informacje statystyczne (stan w 2006 r.)

- ☐ polska część euroregionu była przeszło dwukrotnie większa od czeskiej pod względem powierzchni i zamieszkiwało ją prawie pięciokrotnie więcej ludzi,
- ☐ poziom zurbanizowania mierzony odsetkiem ludności miejskiej był po stronie czeskiej nieco wyższy niż po stronie polskiej,
- ☐ gęstość zaludnienia była po stronie czeskiej przeszło dwukrotnie niższa niż po stronie polskiej,

- ☐ w polskiej części na 100 mężczyzn przypadało więcej kobiet niż po stronie czeskiej,
- ☐ struktura wiekowa ludności po obu stronach granicy była podobna,
- ☐ przyrost naturalny w obu częściach euroregionu był ujemny,
- ☐ w ruchu migracyjnym w obu częściach euroregionu przeważał odpływ,
- ☐ liczba mieszkań przypadająca na 1000 osób była nieco większa po stronie czeskiej,
- ☐ sieć aptek i punktów aptecznych była lepiej rozwinięta po stronie polskiej,
- ☐ średnia liczba ludności przypadająca na jedno kino była po stronie polskiej pięciokrotnie większa.

TABL. 4.48. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ W EUROREGIONIE PRADZIAD W 2006 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND POPULATION IN PRADZIAD EUROREGION IN 2006
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w km ² Area in km ²	Ludność Population			Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males
		w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w miastach w % ogółu ludności in urban areas in % of total popu- lation	na 1 km ² per 1 km ²	
STRONA: PART:					
Polska	4186	628238	65,1	150,1	107,7
Polish					
Czeska	1878	131583	68,0	70,0	102,8
Czech					

TABL. 4.49. LUDNOŚĆ WEDŁUG GRUP WIEKU W EUROREGIONIE PRADZIAD W 2006 R.
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY AGE IN PRADZIAD EUROREGION IN 2006
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poniżej 15 lat Below 15 years	15-64	65 lat i więcej 65 years and more
		w % ogółu ludności in % of total population		
STRONA: PART:				
Polska	628238	14,5	71,8	13,7
Polish				
Czeska	131583	15,1	72,4	12,5
Czech				

TABL. 4.50. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI I SALDO MIGRACJI W EUROREGIONIE PRADZIAD W 2006 R.
VITAL STATISTICS AND NET MIGRATION IN PRADZIAD EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>		Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	Małżeństwa <i>Marriages</i>	Saldo migracji <i>Net migration</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym niemowląt ^a <i>of which infants ^a</i>			
	na 1000 ludności		<i>per 1000 population</i>			
STRONA: PART:						
Polska <i>Polish</i>	8,4	9,0	6,7	-0,7	5,5	-5,1
Czeska <i>Czech</i>	9,4	10,1	4,8	-0,1	4,4	-3,1

a Na 1000 urodzeń żywych.

a *Per 1000 live births.*

TABL. 4.51. RUCH TURYSTYCZNY W EUROREGIONIE PRADZIAD W 2006 R.
TOURIST TRAFFIC IN PRADZIAD EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca noclego- we ^a na 100 ludności ^b <i>Number of beds^a per 100 population^b</i>	Udzielone noclegi na 100 ludności ^c <i>Nights spent (overnight stay) per 100 popula- tion^c</i>	Korzystający z noclegów na 100 ludności ^d <i>Tourists accom- modated per 100 population^d</i>	Turyści zagra- niczni korzystają- cy z noclegów na 100 korzysta- jących ogółem <i>Foreign tourists accommodated per 100 tourists accommodated</i>
STRONA: PART:				
Polska <i>Polish</i>	0,8	62,2	22,7	16,5
Czeska <i>Czech</i>	8,8	.	.	.

a Stan w dniu 31 VII. b Wskaźnik funkcji turystycznej według Baretje'a. c Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Charvata. d Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Schneidera.

a *As of 31 VII.* b *Tourist function index by Baretje.* c *Tourist traffic intensity index by Charvat.* d *Tourist traffic intensity index by Schneider.*

TABL. 4.52. **ZASOBY MIESZKANIOWE W EUROREGIONIE PRADZIAD W 2006 R.**^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS IN PRADZIAD EUROREGION IN 2006^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania Dwellings	Przeciętna liczba osób Average number of persons		Przeciętna powierzchnia użytkowa ^b Average usable floor space ^b		Mieszkania na 1000 ludności Dwellings per 1000 population
		na mieszkanie per dwelling	na izbę per room	mieszkania per dwelling	na 1 osobę per person	
				w m ²	in m ²	
STRONA: PART:						
Polska	209512	3,0	0,8	72,2	24,1	333,5
Polish						
Czeska	47135	2,9	1,0	50,7	17,8	351,5
Czech						

a Strona czeska – dane ze spisu ludności, stan w dniu 1 III 2001 r. b Strona czeska – powierzchnia mieszkalna, tj. izby o powierzchni 8 m² i więcej oraz część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m².

a The Czech part – results of the census, as of 1 III 2001. b Czech Part – living area: rooms with an area 8 m² and more and part of the floor of the kitchen having the area 12 m² and more.

TABL. 4.53. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W EUROREGIONIE PRADZIAD W 2006 R.**

DWELLINGS COMPLETED IN PRADZIAD EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 ludności Per 1000 population	Na 1000 zawartych małżeństw Per 1000 marriages contracted
STRONA: PART:			
Polska	919	1,5	268
Polish			
Czeska	215	1,6	367
Czech			

TABL. 4.54. **APTEKI I PUNKTY APTECZNE^{ab} W EUROREGIONIE PRADZIAD W 2006 R.**
Stan w dniu 31 XII
PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^{ab} IN PRADZIAD
EUROREGION IN 2006
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Apteki i punkty apteczne <i>Pharmacies and pharmaceutical outlets</i>	Ludność na 1 aptekę i punkt apteczny <i>Population per pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
<i>STRONA:</i>		
<i>PART:</i>		
Polska	197	3189
<i>Polish</i>		
Czeska	26	5072
<i>Czech</i>		

a Strona polska – bez aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów. b Strona czeska – dane za rok 2005.

a *Polish part – excluding hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, operated for the needs of these.* b *Czech part – data concern 2005.*

TABL. 4.55. **KINA STAŁE I MUZEA W EUROREGIONIE PRADZIAD W 2006 R.**
Stan w dniu 31 XII
FIXED CINEMAS AND MUSEUMS IN PRADZIAD EUROREGION IN 2006
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Kina <i>Cinemas</i>	Liczba ludności na 1 kino <i>Population per cinema</i>	Muzea <i>Museums</i>
<i>STRONA:</i>			
<i>PART:</i>			
Polska	10	62823,8	8
<i>Polish</i>			
Czeska	11	11988,5	21
<i>Czech</i>			

Ważniejsze adresy

Siedziba polskiej części Euroregionu Pradziad:

Biuro Euroregionu Pradziad
Rynek – Ratusz
48-200 Prudnik
tel./fax (077) 436 79 77, (077) 436 39 10
e-mail: biuro@europradziad.pl
www.europradziad.pl

Siedziba czeskiej części Euroregionu Pradziad:

Euroregion Praděd
Nové doby 111
Vrbno p.Pradědem 793 26
tel./fax: 00420 554 75 10 56
www.europraded.cz
sekretariat@europraded.cz

Euroregion Pradziad

Strona polska

Gminy:

1. Biała	11. Łambinowice	21. Prószków
2. Byszynia	12. Niemodlin	22. Prudnik
3. Głogówek	13. Nysa	23. Reńska Wieś
4. Głucholazy	14. Olszanka	24. Rudniki
5. Grodków	15. Opole	25. Skoroszyce
6. Kamiennik	16. Otmuchów	26. Strzeleczyki
7. Kędzierzyn-Koźle	17. Ozimek	27. Tułowice
8. Korfantów	18. Paczków	28. Walce
9. Krapkowice	19. Pakosławice	29. Zdzieszowice
10. Lubrza	20. Polska Cerekiew	

Powiaty:

- 30. Brzeski
- 31. Nyski
- 32. Prudnicki

Strona czeska

Miasta i gminy:

1. Andělská Hora	26. Karlovice	51. Slezské Pavlovice
2. Bělá pod Pradědem	27. Kobylá nad Vidnavkou	52. Slezské Rudoltice
3. Bernartice	28. Krasov	53. Stará Červená Voda
4. Bílá Voda	29. Krnov	54. Stará Ves
5. Bohušov	30. Leskovec n. Moravici	55. Staré Heřminovy
6. Brantice	31. Lichnov	56. Supíkovice
7. Břidličná	32. Lipová-lázně	57. Světlá Hora
8. Bruntál	33. Liptáň	58. Svobodné Heřmanice
9. Čaková	34. Lomnice	59. Třemešná
10. Česká Ves	35. Ludvíkov	60. Tvrdkov
11. Černá Voda	36. Malá Morávka	61. Uhelná
12. Dětrichov nad Bystřicí	37. Malá Štáhle	62. Úvalno
13. Dívčí Hrad	38. Město Albrechtice	63. Valšov
14. Dolní Moravice	39. Mikulovice	64. Václavov u Bruntálu
15. Hlinka	40. Nová Pláň	65. Velká Kraš
16. Horní Benešov	41. Oborná	66. Velká Štáhle
17. Horní Město	42. Osoblaha	67. Velké Kunětice
18. Horní Životice	43. Ostružná	68. Vidnava
19. Hradec – Nová Ves	44. Písečná	69. Vlčice
20. Janov	45. Razová	70. Vrbno pod Pradědem
21. Javorník	46. Rusín	71. Vysoká
22. Jeseník	47. Rýmařov	72. Zátor
23. Jindřichov	48. Rýžoviště	73. Zlaté Hory
24. Jiříkov	49. Široká Niva	74. Žulová
25. Karlova Studánka	50. Skorošice	

4.2.3. Euroregion Silesia

Utworzenie euroregionu

Do podpisania umowy o utworzeniu Euroregionu Silesia doszło w dniu 20 września 1998 roku w Opawie. Umowa została podpisana przez przedstawicieli *Stowarzyszenia Gmin Dorzecza Górnej Odry* i przedstawicieli *Stowarzyszenia Współpracy Czesko-Polskiej Śląska Opawskiego*.

Podpisanie umowy poprzedziła **Deklaracja o utworzeniu polsko-czeskiego euroregionu**, podpisana 3 listopada 1997 roku w Raciborzu, a istotnym etapem w procesie dojrzewania decyzji o powołaniu euroregionu była polsko-czesko--niemiecka konferencja „Region Opawa-Racibórz – historia i perspektywy w Unii Europejskiej”, która odbyła się w dniach 12-13 września 1997 roku w Raciborzu i Opawie.

Struktura organów

Organami euroregionu są:

- ☐ rada euroregionu,
- ☐ prezydium euroregionu,
- ☐ komisja rewizyjna,
- ☐ grupy robocze.

Radę euroregionu tworzą wspólnie walne zgromadzenia członków euroregionu.

Prezydium euroregionu tworzy po trzech przedstawicieli każdej ze stron. Wybierają oni ze swego grona przewodniczącego prezydium. Funkcja ta sprawowana jest na zmianę przez przedstawiciela strony czeskiej i polskiej, przy czym każda zmiana następuje najpóźniej 31 stycznia kolejnego roku.

Do zadań prezydium należy m.in. reprezentowanie euroregionu na zewnątrz, określanie kierunków jego działania, uchwalanie planów finansowych dotyczących wspólnych przedsięwzięć, zwoływanie posiedzeń rady, powoływanie grup roboczych, ustalanie wysokości składek członkowskich i kierowanie pracami sekretariatu euroregionu.

Komisja rewizyjna składa się z sześciu przedstawicieli – po trzech z każdej ze stron. Jest ona organem kontrolnym euroregionu.

Grupy robocze zajmują się opracowaniem koncepcji wspólnych projektów oraz realizują zadania zlecone przez Prezydium.

Funkcjonuje także sekretariat euroregionu, którego zadaniem jest bieżąca obsługa kancelaryjno-biurowa organów euroregionu. Sekretariat po stronie polskiej ma siedzibę w Raciborzu, a po stronie czeskiej w Opawie.

Członkowie

Członkowie dzielą się na zwyczajnych i wspierających.

Członkiem zwyczajnym może być każda gmina.

Członkiem wspierającym może być osoba fizyczna lub prawna, która popiera działalność Stowarzyszenia Gmin Dorzecza Górnej Odry i deklaruje poparcie finansowe lub wniesie istotny wkład w pracę Stowarzyszenia. Członek wspierający ma prawo uczestniczyć w walnym zgromadzeniu członków z głosem doradczym. Ma też prawo zgłaszać wnioski dotyczące działalności Stowarzyszenia.

Euroregion Silesia obejmuje po stronie polskiej 19 gmin z województwa opolskiego i śląskiego. Gminy te leżą na terenie 4 powiatów (1 powiat z województwa opolskiego i 3 powiaty z województwa śląskiego). Po stronie czeskiej w skład euroregionu wchodzi 56 gmin, z czterech powiatów.

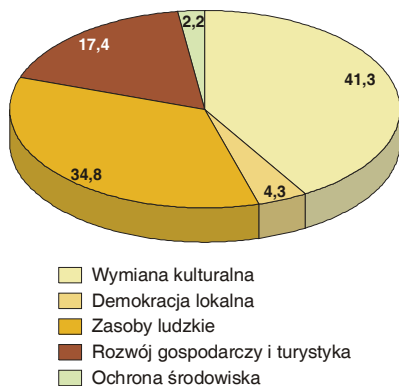
Małe projekty euroregionalne

W polskiej części Euroregionu Silesia zrealizowano 93 tzw. „małe projekty” dofinansowane z programu PHARE CBC (sumaryczne ich zestawienie w układzie poszczególnych edycji programu Phare prezentuje tablica 3.1. na str. 34). Łączna kwota przyznanego dofinansowania wyniosła 539,5 tys. euro. Średnia kwota dofinansowania jednego projektu wyniosła ok. 5,8 tys. euro. Najwięcej projektów zrealizowali beneficjenci z gmin Racibórz (33) i Wodzisław Śląski (21). Zróżnicowanie gmin członkowskich według liczby projektów zrealizowanych na ich obszarach zaprezentowano na kartogramie 25.

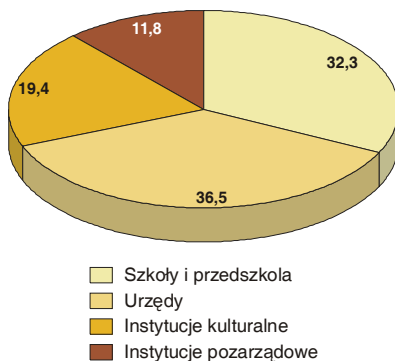
Strukturę zrealizowanych projektów według dziedzin współpracy¹⁰ oraz kategorii beneficjentów ukazuje wykres 4.7.

Wykres 4.7. **Małe projekty dofinansowane z programu PHARE CBC w polskiej części Euroregionu Silesia**

według dziedzin współpracy
(edycje 9621, 9911, 0011)

według kategorii beneficjentów

Źródło: sekretariat polski euroregionu.

¹⁰ Komisja Europejska określiła w celach programu dziedziny współpracy transgranicznej, które uznano za priorytetowe (patrz str. 38).

Instytucjami, które zrealizowały najwięcej projektów (34) były urzędy gmin, drugą grupą beneficjentów były szkoły i przedszkola – 30 projektów, a trzecią instytucje kulturalne – 18 projektów.

W ramach programu INTERREG III A w polskiej części Euroregionu podpisano umowy na realizację 87 mikroprojektów (część projektów zostanie zakończonych w grudniu 2007 r.). Łączna kwota przyznanego dofinansowania wyniosła 2159,1 tys. złotych.

W części czeskiej Euroregionu Silesia w ramach programu Phare CBC zrealizowano 72 małe projekty dofinansowane kwotą 653,6 tys. euro. W ramach INTERREG III A do chwili obecnej (stan w listopadzie 2007 r.) podpisano umowy na realizację 52 projektów, łączne dofinansowanie wynosi 11689,3 tys. Kč.

W ramach programów EWT (Europejska Wspólnota Terytorialna) na lata 2007-2013 dla polskiej części Euroregionu Silesia zaplanowano alokację w kwocie 3,9 mln euro.

Barier współpracy

Najistotniejszymi utrudnieniami w rozwijaniu współpracy transgranicznej, a w szczególności w realizacji małych projektów przedstawiciele polskiego sekretariatu euroregionu wymieniają:

- ☐ brak możliwości uzyskania zaliczki na realizację projektów w ramach INTERREG III A (w PHARE była taka możliwość) oraz długi czas oczekiwania na zwrot poniesionych kosztów; instytucje o ograniczonym budżecie (stowarzyszenia, fundacje) mają problem z utrzymaniem płynności finansowej,
- ☐ bardzo skomplikowane wnioski, dokumenty i druki, które muszą przygotowywać beneficjenci na etapie ubiegania się o uzyskanie dofinansowania, a także w trakcie rozliczania projektu.

Podstawowe wskaźniki i informacje statystyczne (stan w 2006 r.)

- ☐ polska część stanowiła 56,6% powierzchni, a ludność 56,2% ogółu ludności euroregionu,
- ☐ poziom zurbanizowania mierzony odsetkiem ludności miejskiej był po stronie czeskiej wyższy niż po stronie polskiej,
- ☐ obie części charakteryzowała wysoka, zbliżona gęstość zaludnienia,
- ☐ struktura wiekowa ludności po obu stronach granicy była podobna,
- ☐ zarówno w części polskiej jak i czeskiej liczba zgonów nieznacznie przewyższała liczbę urodzeń żywych; po stronie polskiej wskaźnik umieralności niemowląt był wyższy,
- ☐ w obu częściach euroregionu odpływ ludności był wyższy od napływu,

- ☐ mieszkańcy czeskiej części dysponowali większymi zasobami mieszkaniowymi w przeliczeniu na 1000 osób, mieszkania po stronie polskiej miały znacznie większą powierzchnię użytkową,
- ☐ w 2006 r. w części czeskiej oddano do użytkowania w przeliczeniu na 1000 ludności (oraz na 1000 zawartych małżeństw) nieco więcej mieszkań niż w części polskiej.

TABL. 4.56. **POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ W EUROREGIONIE SILESIA W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

AREA AND POPULATION IN SILESIA EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w km ² Area in km ²	Ludność Population			Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males
		w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w miastach w % ogółu ludności in urban areas in % of total popu- lation	na 1 km ² per 1 km ²	
STRONA: PART:					
Polska Polish	1453	288163	60,1	198,3	106,8
Czeska Czech	1116	224919	73,8	201,5	105,5

TABL. 4.57. **LUDNOŚĆ WEDŁUG GRUP WIEKU W EUROREGIONIE SILESIA W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY AGE IN SILESIA EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poniżej 15 lat Below 15 years	15-64	65 lat i więcej 65 years and more
		w % ogółu ludności in % of total population		
STRONA: PART:				
Polska Polish	288163	15,2	70,9	14,0
Czeska Czech	224919	14,9	71,2	13,9

TABL. 4.58. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI I SALDO MIGRACJI W EUROREGIONIE SILESIA W 2006 R.
VITAL STATISTICS AND NET MIGRATION IN SILESIA EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>		Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	Matżeństwa <i>Marriages</i>	Saldo migracji <i>Net migration</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>			
	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>					
STRONA: PART:						
Polska <i>Polish</i>	8,9	9,5	7,4	-0,5	6,0	-3,5
Czeska <i>Czech</i>	10,2	10,3	3,0	-0,1	4,5	-1,5

^a Na 1000 urodzeń żywych.

^a *Per 1000 live births.*

TABL. 4.59. RUCH TURYSTYCZNY W EUROREGIONIE SILESIA W 2006 R.
Stan w dniu 31 XII
TOURIST TRAFFIC IN SILESIA EUROREGION IN 2006
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca noclego- we ^a na 100 ludności ^b <i>Number of beds^a per 100 population^b</i>	Udzielone noclegi na 100 ludności ^c <i>Nights spent (overnight stay) per 100 popula- tion^c</i>	Korzystający z noclegów na 100 ludności ^d <i>Tourists accom- modated per 100 population^d</i>	Turyści zagra- niczni korzystają- cy z noclegów na 100 korzysta- jących ogółem <i>Foreign tourists accommodated per 100 tourists accommodated</i>
STRONA: PART:				
Polska <i>Polish</i>	0,5	28,0	13,4	19,7
Czeska <i>Czech</i>	1,6	.	.	.

^a Stan w dniu 31 VII. ^b Wskaźnik funkcji turystycznej według Baretje'a. ^c Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Charvata. ^d Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Schneidera.

^a *As of 31 VII. ^b Tourist function index by Baretje. ^c Tourist traffic intensity index by Charvat. ^d Tourist traffic intensity index by Schneider.*

TABL. 4.60. **ZASOBY MIESZKANIOWE W EUROREGIONIE SILESIA W 2006 R.**^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS IN SILESIA EUROREGION IN 2006^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania Dwellings	Przeciętna liczba osób Average number of persons		Przeciętna powierzchnia użytkowa ^b Average usable floor space ^b		Mieszkania na 1000 ludności Dwellings per 1000 population
		na mieszkanie per dwelling	na izbę per room	mieszkania per dwelling	na 1 osobę per person	
				w m ²	in m ²	
STRONA: PART:						
Polska Polish	92113	3,1	0,7	79,7	25,5	319,7
Czeska Czech	81070	2,8	1,0	52,2	18,6	355,5

a Strona czeska – dane ze spisu ludności, stan w dniu 1 III 2001 r. b Strona czeska – powierzchnia mieszkalna, tj. izby o powierzchni 8 m² i więcej oraz część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m².

a The Czech part – results of the census, as of 1 III 2001. b Czech Part – living area: rooms with an area 8 m² and more and part of the floor of the kitchen having the area 12 m² and more.

TABL. 4.61. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W EUROREGIONIE SILESIA W 2006 R.**DWELLINGS COMPLETED IN SILESIA EUROREGION
IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 ludności Per 1000 population	Na 1000 zawartych małżeństw Per 1000 marriages contracted
STRONA: PART:			
Polska Polish	312	1,1	181
Czeska Czech	303	1,4	302

TABL. 4.62. **APTEKI I PUNKTY APTECZNE^{ab} W EUROREGIONIE SILESIA W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

*PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^{ab} IN SILESIA EUROREGION IN 2006**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Apteki i punkty apteczne <i>Pharmacies and pharmaceutical outlets</i>	Ludność na 1 aptekę i punkt apteczny <i>Population per pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
<i>STRONA:</i> <i>PART:</i>		
Polska <i>Polish</i>	64	4503
Czeska <i>Czech</i>	52	4330

a Strona polska – bez aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów. b Strona czeska – dane za rok 2005.

a *Polish part – excluding hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, operated for the needs of these.* b *Czech part – data concern 2005.*

TABL. 4.63. **KINA STAŁE I MUZEA W EUROREGIONIE SILESIA W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

*FIXED CINEMAS AND MUSEUMS IN SILESIA EUROREGION IN 2006**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Kina <i>Cinemas</i>	Liczba ludności na 1 kino <i>Population per cinema</i>	Muzea <i>Museums</i>
<i>STRONA:</i> <i>PART:</i>			
Polska <i>Polish</i>	6	48027,2	3
Czeska <i>Czech</i>	13	17318,2	18

 Ważniejsze adresy**Po stronie polskiej:**

Euroregion Silesia
Stowarzyszenie Gmin Dorzecza Górnej Odry
ul. Batorego 6
47-400 Racibórz
tel./fax (032) 415-64-94
e-mail: eurosil@polbox.com

Po stronie czeskiej:

Euroregion Silesia
Regionální sdružení obcí pro česko-polskou spolupráci Opavské Slezsko
Horní náměstí 69
746 26 Opava
tel. +420 653 756 368
fax +420 653 624 092
e-mail: jana.galuszkova@opava-city.cz

Euroregion Silesia

Strona polska

Gminy:

1. Baborów	8. Krzyżanowice	15. Pszów
2. Branice	9. Kuźnia Raciborska	16. Racibórz
3. Głubczyce	10. Lubomia	17. Rudnik
4. Gorzyce	11. Lyski	18. Rydułtowy
5. Kietrz	12. Marklowice	19. Wodzisław Śląski
6. Kornowac	13. Mszana	
7. Krzanowice	14. Pietrowice Wielkie	

Strona czeska

Gminy:

1. Bolatice	20. Horní Lhota	39. Příst'
2. Brumovice	21. Horní Životice	40. Pustá Polom
3. Budišovice	22. Hrabyně	41. Rohov
4. Budišov n. Budišovkou	23. Hradec na Moravici	42. Šilheřovice
5. Čavisov	24. Kobeřice	43. Slavkov
6. Čermná ve Slezsku	25. Kozmice	44. Služovice
7. Chlebičov	26. Kravaře	45. Sosnová
8. Dolní Benešov	27. Krnov	46. Staré Heřminovy
9. Dolní Lhota	28. Kyjovice	47. Stěbořice
10. Dolní Životice	29. Litultovice	48. Štítina
11. Fulnek	30. Ludgeřovice	49. Strahovice
12. Háj ve Slezsku	31. Melč	50. Sudice
13. Hat'	32. Mikolajice	51. Těškovice
14. Hlavnice	33. Mokré Lazce	52. Uhlířov
15. Hlubočec	34. Neplachovice	53. Velká Polom
16. Hlučín	35. Nový Jičín	54. Velké Heraltice
17. Hněvošice	36. Odry	55. Velké Hoštice
18. Holasovice	37. Oldřišov	56. Vítkov
19. Horní Benešov	38. Opava	

Inni członkowie (wspierający):

- 57. Slezská univerzita Opava
- 58. Okresní hospodářská komora Opava
- 59. Matice slezská Opava

4.2.4. Euroregion Śląsk Cieszyński

Utworzenie euroregionu

Umowa o utworzeniu euroregionu została podpisana w dniu **22 kwietnia 1998 roku** przez *Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”* ze strony polskiej i *Regionální sdružení česko-polské spolupráce Těšínského Slezska* ze strony czeskiej. Utworzony euroregion stanowi dobrowolną wspólnotę polskich i czeskich związków gmin i miast Śląska Cieszyńskiego.

Jego powołanie było ukoronowaniem wieloletniej współpracy polsko-czeskiej w regionie Śląska Cieszyńskiego. Już na początku lat 90-tych nawiązane zostały liczne kontakty między władzami samorządowymi po obu stronach granicy. W marcu 1993 roku podpisano umowę między gminnymi związkami regionalnymi o współpracy przygranicznych regionów Śląska Cieszyńskiego. W marcu 1998 roku powstało Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej Olza oraz po stronie czeskiej Regionálne Stowarzyszenie Współpracy Czesko-Polskiej Śląska Cieszyńskiego.

Struktura organów

Organami euroregionu są:

- ☐ rada euroregionu,
- ☐ sekretariat euroregionu.

Rada jest najwyższym organem euroregionu. Tworzy ją 12 członków, po 6 z każdej ze stron. Rada wybiera ze swego grona przewodniczącego i jego zastępcę, przy respektowaniu zasady rozdziału funkcji między obie strony i przemienności kadencji. Do zadań rady należy m.in. uchwalanie wspólnych zamierzeń, decydowanie o warunkach wykorzystania wspólnych środków pomocowych, powoływanie członków sekretariatu i tworzenie grup roboczych.

Sekretariat jest organem wykonawczym euroregionu. W jego skład wchodzi dwóch sekretarzy. Każdy sekretarz ma swojego zastępcę. Do zadań sekretariatu należy m.in. reprezentowanie euroregionu na zewnątrz, zwoływanie posiedzeń rady euroregionu, przygotowywanie projektów uchwał rady i ich realizacja, obsługa administracyjna. Siedziba sekretariatu po stronie polskiej znajduje się w Cieszynie, a po stronie czeskiej w Czeskim Cieszynie.

Rada może powoływać stałe lub tymczasowe grupy robocze. Nie są one organami euroregionu i działają w porozumieniu z sekretariatem. Opracowują propozycje wspólnych projektów i realizują zadania zlecone przez radę.

Funkcjonują grupy robocze do spraw:

- ☐ kultury, sportu, edukacji i turystyki,
- ☐ rozwoju gospodarczego i rynku pracy,
- ☐ ochrony środowiska i zdrowia,
- ☐ infrastruktury przygranicznej i przekraczania granicy.

Członkowie

Członkami Stowarzyszenia Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza” mogą być wyłącznie gminy i powiaty działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które popierają cele i deklarują chęć uczestniczenia w jego pracach oraz przedstawiają uchwałę rady gminy o przystąpieniu do stowarzyszenia. Pisemna deklaracja w tej sprawie jest składana do zarządu stowarzyszenia, a uchwałę w sprawie przyjęcia podejmuje zgromadzenie stowarzyszenia.

Zasady te nie dotyczą członków założycieli; status ten mają gminy, które utworzyły stowarzyszenie.

Po stronie polskiej obszar euroregionu obejmuje 16 gmin oraz powiat cieszyński z województwa śląskiego, a po stronie czeskiej w skład euroregionu wchodzi około 40 gmin z powiatów Karviná i Frydek-Mistek.

Obszar euroregionu przedstawiono na mapie 11.

Małe projekty euroregionalne

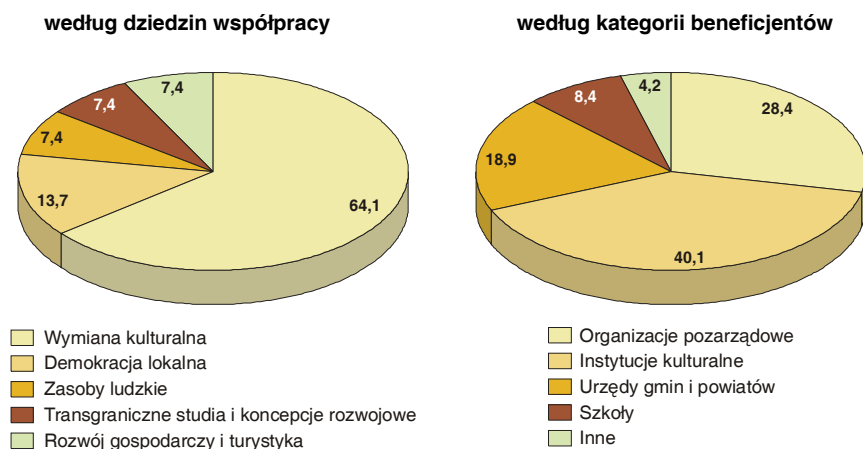
W polskiej części Euroregionu Śląsk Cieszyński zrealizowano 101 tzw. „małych projektów” dofinansowanych z programu PHARE CBC (sumaryczne ich zestawienie w układzie poszczególnych edycji programu Phare prezentuje tablica 3.1. na str. 34). Łączna kwota przyznanego dofinansowania wyniosła 571,1 tys. euro. Średnia kwota dofinansowania jednego projektu wyniosła ok. 5,7 tys. euro.

Z pięciu obszarów współpracy zalecanych do finansowania z Funduszu Małych Projektów (por. str. 38), ponad połowa zrealizowanych przedsięwzięć (64,1%) była z dziedziny szeroko rozumianej wymiany i współpracy kulturalnej. Relatywnie duży udział (13,7%) miały także działania w zakresie demokracji lokalnej. Projekty z pozostałych dziedzin realizowane były znacznie rzadziej.

Pełną strukturę zrealizowanych projektów według dziedzin współpracy¹¹ oraz kategorii beneficjentów przedstawiono na wykresie 4.8.

¹¹ W niektórych przypadkach przyporządkowanie projektu do danej dziedziny było trudne ze względu na szerokie jego oddziaływanie i miało charakter arbitralny.

Wykres 4.8. **Małe projekty dofinansowane z programu PHARE CBC w polskiej części Euroregionu Śląsk Cieszyński**

Źródło: opracowanie własne.

Projekty realizowane były przez instytucje różnego typu. Najczęściej ich wykonawcami były placówki kulturalne takie jak: domy kultury, kluby sportowe, muzea itp. Drugą, liczną grupę beneficjentów, stanowiły organizacje pozarządowe: stowarzyszenia, fundacje, związki itp. Prawie jedną piątą projektów zrealizowały urzędy gmin i starostwa powiatowe. Czwartą grupę beneficjentów stanowiły szkoły różnych szczebli.

W ramach programu INTERREG III A w polskiej części euroregionu zatwierdzono do realizacji 50 mikroprojektów. Na liście rezerwowej znajduje się 10 projektów, w tym jeden projekt własny polskiej strony euroregionu. Łączna kwota przyznanego dofinansowania wynosi 1966,1 tys. złotych.

W części czeskiej Euroregionu Śląsk Cieszyński zatwierdzono do realizacji 40 mikroprojektów. Aktualnie dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wynosi 8284,5 tys. Kč.

W ramach programów EWT (Europejska Wspólnota Terytorialna) na lata 2007-2013 dla polskiej części Euroregionu Śląsk Cieszyński zaplanowano 3 mln euro na dofinansowanie mikroprojektów, a dla części czeskiej kwotę 2483 tys. euro.

Bariery współpracy

Najistotniejszym utrudnieniem w rozwijaniu współpracy transgranicznej, a w szczególności w realizacji małych projektów, jest brak zróżnicowania zasad realizacji mikroprojektów i tzw. dużych projektów. Te same zasady obowiązują realizację projektów wartych dziesiątki milionów euro, jak i projekty warte kilka tysięcy euro.

Podstawowe wskaźniki i informacje statystyczne
(stan w 2006 r.)

- ☐ powierzchnia polskiej części euroregionu stanowiła 55,9% powierzchni całkowitej, a ludność 46,5% ogółu ludności euroregionu,
- ☐ poziom zurbanizowania mierzony odsetkiem ludności miejskiej był w czeskiej części wyraźnie wyższy,
- ☐ cały obszar euroregionu charakteryzuje wysoka gęstość zaludnienia, w części czeskiej była znacznie wyższa,
- ☐ w polskiej części na 100 mężczyzn przypadało więcej kobiet niż po stronie czeskiej,
- ☐ ludność w grupie wiekowej 0-14 lat po stronie polskiej miała nieco większy udział, natomiast mniejszy był udział osób w wieku 65 lat i więcej,
- ☐ przyrost naturalny był po stronie polskiej dodatni, a po stronie czeskiej ujemny,
- ☐ w ruchu migracyjnym ludności w obu częściach przeważał odpływ ludności,
- ☐ mieszkańcy czeskiej części dysponowali większą liczbą mieszkań w przeliczeniu na 1000 osób, mieszkania w części polskiej miały znacznie większą powierzchnię użytkową,
- ☐ w 2006 r. w części polskiej oddano do użytkowania więcej mieszkań niż w części czeskiej,
- ☐ sieć kin i placówek muzealnych jest lepiej rozwinięta w części czeskiej, na jedno kino przypadało tam dwukrotnie mniej osób niż w części polskiej.

TABL. 4.64. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ W EUROREGIONIE ŚLĄSK CIESZYŃSKI

W 2006 R.

Stan w dniu 31 XII

AREA AND POPULATION IN ŚLĄSK CIESZYŃSKI EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w km ² Area in km ²	Ludność Population			Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males
		w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w miastach w % ogółu ludności in urban areas in % of total popu- lation	na 1 km ² per 1 km ²	
STRONA: PART:					
Polska Polish	967	305129	57,4	315,5	105,8
Czeska Czech	763	351606	81,5	460,7	103,1

TABL. 4.65. **LUDNOŚĆ WEDŁUG GRUP WIEKU W EUROREGIONIE ŚLĄSK CIESZYŃSKI W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY AGE IN ŚLĄSK CIESZYŃSKI EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poniżej 15 lat Below 15 years	15-64	65 lat i więcej 65 years and more
		w % ogółu ludności in % of total population		
STRONA: PART:				
Polska	305129	16,5	71,5	12,0
Polish				
Czeska	351606	14,6	71,5	13,9
Czech				

TABL. 4.66. **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI I SALDO MIGRACJI W EUROREGIONIE ŚLĄSK CIESZYŃSKI W 2006 R.**

VITAL STATISTICS AND NET MIGRATION IN ŚLĄSK CIESZYŃSKI

EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>		Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	Małżeństwa <i>Marriages</i>	Saldo migracji <i>Net migration</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym niemowląt ^a <i>of which infants ^a</i>			
	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>					
STRONA: PART:						
Polska <i>Polish</i>	10,2	8,5	7,1	1,7	6,4	-1,5
Czeska <i>Czech</i>	9,4	10,4	5,1	-1,0	4,9	-1,8

a Na 1000 urodzeń żywych.

a Per 1000 live births.

TABL. 4.67. **RUCH TURYSTYCZNY W EUROREGIONIE ŚLĄSK CIESZYŃSKI**
W 2006 R.
TOURIST TRAFFIC IN ŚLĄSK CIESZYŃSKI EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca noclegowe ^a na 100 ludności ^b Number of beds ^a per 100 population ^b	Udzielone noclegi na 100 ludności ^c Nights spent (overnight stay) per 100 population ^c	Korzystający z noclegów na 100 ludności ^d Tourists accommodated per 100 population ^d	Turyści zagraniczni korzystający z noclegów na 100 korzystających ogółem Foreign tourists accommodated per 100 tourists accommodated
STRONA: PART:				
Polska Polish	3,7	573,1	149,6	10,1
Czeska Czech	1,2	.	.	.

a Stan w dniu 31 VII. b Wskaźnik funkcji turystycznej według Baretje'a. c Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Charvata. d Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Schneidera.

a As of 31 VII. b Tourist function index by Baretje. c Tourist traffic intensity index by Charvat. d Tourist traffic intensity index by Schneider.

TABL. 4.68. **ZASOBY MIESZKANIOWE W EUROREGIONIE ŚLĄSK CIESZYŃSKI**
W 2006 R.^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS IN ŚLĄSK CIESZYŃSKI EUROREGION IN 2006^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania Dwellings	Przeciętna liczba osób Average number of persons		Przeciętna powierzchnia użytkowa ^b Average usable floor space ^b		Mieszkania na 1000 ludności Dwellings per 1000 population
		na mieszkanie per dwelling	na izbę per room	mieszkania per dwelling	na 1 osobę per person	
				w m ²	in m ²	
STRONA: PART:						
Polska Polish	101341	3,0	0,7	80,3	26,7	332,1
Czeska Czech	131507	2,7	1,0	45,1	16,6	367,5

a Strona czeska – dane ze spisu ludności, stan w dniu 1 III 2001 r. b Strona czeska – powierzchnia mieszkalna, tj. izby o powierzchni 8 m² i więcej oraz część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m².

a The Czech part – results of the census, as of 1 III 2001. b Czech Part – living area: rooms with an area 8 m² and more and part of the floor of the kitchen having the area 12 m² and more.

TABL. 4.69. MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W EUROREGIONIE ŚLĄSK CIESZYŃSKI W 2006 R.
DWELLINGS COMPLETED IN ŚLĄSK CIESZYŃSKI EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 ludności Per 1000 population	Na 1000 zawartych małżeństw Per 1000 marriages contracted
STRONA: PART:			
Polska Polish	899	2,9	460
Czeska Czech	356	1,0	205

TABL. 4.70. APTEKI I PUNKTY APTECZNE^{ab} W EUROREGIONIE ŚLĄSK CIESZYŃSKI W 2006 R.
Stan w dniu 31 XII
PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^{ab} IN ŚLĄSK CIESZYŃSKI EUROREGION IN 2006
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Apteki i punkty apteczne Pharmacies and pharmaceutical outlets	Ludność na 1 aptekę i punkt apteczny Population per pharmacy and pharmaceutical outlet
STRONA: PART:		
Polska Polish	74	4123
Czeska Czech	73	4824

a Strona polska – bez aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów. b Strona czeska – dane za rok 2005.

a Polish part – excluding hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, operated for the needs of these. b Czech part – data concern 2005.

TABL. 4.71. KINA STAŁE I MUZEA W EUROREGIONIE ŚLĄSK CIESZYŃSKI W 2006 R.
Stan w dniu 31 XII
FIXED CINEMAS AND MUSEUMS IN ŚLĄSK CIESZYŃSKI EUROREGION IN 2006
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Kina Cinemas	Liczba ludności na 1 kino Population per cinema	Muzea Museums
STRONA: PART:			
Polska Polish	6	50854,8	8
Czeska Czech	14	25150,9	15

 Ważniejsze adresy**Strona polska:**

EUROREGION ŚLĄSK CIESZYŃSKI
Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej „Olza”
Rynek 18
43-400 Cieszyn
Rzeczpospolita Polska
tel. (033) 8578720
fax. (033) 8578721
e-mail: biuro@olza.pl, sekretariat@euregio-teschinensis.org
www.olza.pl, www.euregio-teschinensis.org

Strona czeska:

EUROREGION TĚŠÍNSKÉ SLEZSKO
Regionální sdružení česko-polské spolupráce Těšínského Slezska
Hlavní č.1
Český Těšín 73701
Česka Republika
tel./fax (0-0420-558) 711474
fax (0-0420-558) 711469
e-mail: rsts@tesin.cz, sekretariat@euregio-teschinensis.org
euroregion.inforeg.cz, www.euregio-teschinensis.org

Euroregion Śląsk Cieszyński

Strona polska

Gminy:

1. Brenna	9. Jasienica
2. Chybie	10. Jastrzębie Zdrój
3. Cieszyn	11. Jaworze
4. Dębowiec	12. Skoczów
5. Godów	13. Strumień
6. Goleiszów	14. Ustroń
7. Hażlach	15. Wiśla
8. Istebna	16. Zebrzydowice

Powiaty:

17. Cieszyński

Strona czeska

Miasta i gminy:

Svaz obcí okresu Karviná

1. Albrechtice	9. Horní Suchá
2. Bohumin	10. Karviná
3. Český Těšín	11. Orlová
4. Chotěbuz	12. Petrovice u Karviné
5. Dětmárovice	13. Petřvald
6. Dolní Lutyně	14. Rychvald
7. Doubrava	15. Stonava
8. Havířov	16. Těrlícko

Regionální rada rozvoje a spolupráce Se sídlem v Třinci

17. Bystřice nad Olší	24. Ropice
18. Dolní Tošanovice	25. Smilovice
19. Hnojník	26. Střítěž
20. Horní Tošanovice	27. Třanovice
21. Jablunkov	28. Třinec
22. Komorní Lhotka	29. Vělopolí
23. Řeka	30. Vendryně

Sdružení obcí Jablunkovska

31. Bocanovice	39. Milíkov
32. Bukovec	40. Mosty u Jablunkova
33. Dolní Lomná	41. Návsí
34. Horní Lomná	42. Nýdek
35. Hrádek	43. Písek
36. Hřava	44. Písečná
37. Jablunkov	45. Vendryně
38. Košariska	

4.2.5. Euroregion Beskidy

Utworzenie euroregionu

Umowa o Polsko-Słowacko-Czeskiej Wspólnocie pod nazwą Euroregion Beskidy została zawarta w dniu 9 czerwca 2000 roku we Frýdku-Místku. Sygnatariuszem umowy ze strony polskiej było Stowarzyszenie „Region Beskidy”, ze strony słowackiej Zdrúžení „Region Beskydy” i ze strony czeskiej Sdružení „Region Beskydy”.

Euroregion powstawał w dwóch etapach. W dniu 18 lutego 2000 roku podpisano polsko-słowacką umowę o powołaniu Euroregionu Beskidy, natomiast w dniu 9 czerwca 2000 roku do euroregionu przystąpiło czeskie Sdružení „Region Beskydy”.

Struktura organów

Organami euroregionu są:

- ☐ prezydium,
- ☐ sekretariat,
- ☐ grupy robocze.

Członkowie polskiego Stowarzyszenia „Region Beskidy”

Statut Stowarzyszenia „Region Beskidy” przewiduje następujące rodzaje członkostwa:

- ☐ członkowie zwyczajni,
- ☐ członkowie wspierający,
- ☐ członkowie honorowi.

Członkiem zwyczajnym może zostać powiat i gmina, leżące na obszarze województw śląskiego i małopolskiego.

Członkiem wspierającym może zostać osoba prawna, która zadeklaruje określone świadczenie finansowe na rzecz Stowarzyszenia. Członek wspierający może uczestniczyć w posiedzeniach Walnego Zebrania Członków Stowarzyszenia i posiada prawo głosu, może też zgłaszać wnioski związane z przedmiotem działania Stowarzyszenia i żądać informacji o sposobach realizacji celów. Nie ma natomiast czynnego i biernego prawa wyborczego do władz Stowarzyszenia.

Członkiem honorowym może zostać osoba fizyczna, zasłużona dla realizacji zadań statutowych Stowarzyszenia. Członek honorowy ma podobne prawa jak członek zwyczajny, z wyjątkiem biernego prawa wyborczego.

Euroregion Beskidy obejmuje po stronie polskiej 28 gmin i 3 powiaty z województwa śląskiego i małopolskiego. Po stronie czeskiej w skład euroregionu wchodzi 63 gminy, a po stronie słowackiej 80 gmin. Obszar euroregionu przedstawia mapa 12.

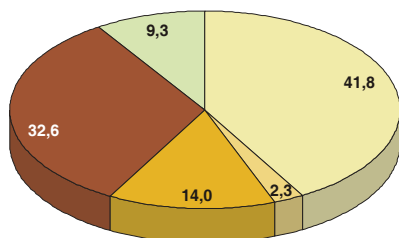
Małe projekty euroregionalne

Możliwość korzystania ze środków Funduszu Małych Projektów programu PHARE CBC pojawiła się w polskiej części Euroregionu Beskidy w 2002 roku. Łącznie w ramach czterech dostępnych edycji programu zrealizowano 43 projekty (sumaryczne ich zestawienie w układzie poszczególnych edycji programu Phare prezentuje tablica 3.1. na str. 34). Ogólna kwota ich dofinansowania wyniosła 334,2 tys. euro. Średnia kwota dofinansowania przypadająca na jeden projekt wyniosła ok. 7,8 tys. euro.

Strukturę zrealizowanych projektów według dziedzin współpracy¹² wskazanych w celach programu jako priorytetowe (por. str. 38) przedstawiono na wykresie 4.9. Największy udział wśród nich miały przedsięwzięcia związane z szeroko rozumianą wymianą kulturalną oraz rozwojem gospodarczym i turystyką. Wiele z dofinansowanych przedsięwzięć służyło rozwojowi zasobów ludzkich.

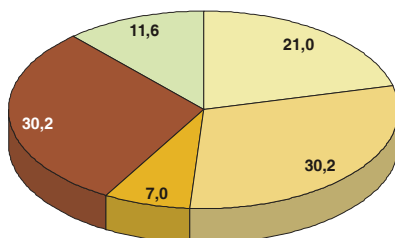
Wykres 4.9. **Małe projekty dofinansowane z programu PHARE CBC w polskiej części Euroregionu Beskidy**

według dziedzin współpracy

- Wymiana kulturalna
- Demokracja lokalna
- Zasoby ludzkie
- Rozwój gospodarczy i turystyka
- Inne

według kategorii beneficjentów

- Uczelnie, szkoły wyższe i średnie
- Organizacje pozarządowe
- Instytucje kulturalne
- Urzędy gmin i starostwa powiatowe
- Inne

Źródło: opracowanie własne.

¹² W niektórych przypadkach przyporządkowanie projektu do danej dziedziny było trudne ze względu na szerokie jego oddziaływanie i miało charakter arbitralny.

Projekty realizowane były przez instytucje różnego typu. Najczęściej ich wykonawcami były organizacje pozarządowe: stowarzyszenia, fundacje, związki itp. oraz urzędy gmin i starostwa powiatowe. Trzecią grupę beneficjentów stanowiły szkoły średnie i wyższe.

W ramach programu INTERREG III A, w polskiej części euroregionu zatwierdzono do realizacji 15 mikroprojektów z edycji Czechy-Polska oraz 35 mikroprojektów z edycji Polska-Republika Słowacka. Przyznane dofinansowanie wyniosło odpowiednio 493,4 tys. zł i 1411,7 tys. zł.

Bariery współpracy

Wśród najistotniejszych barier współpracy transgranicznej przedstawiciele polskiego sekretariatu wymienili:

- ☐ skomplikowane procedury rozliczania projektów,
- ☐ bariera językowa, trudności w komunikowaniu się pomimo podobieństwa języka,
- ☐ różnice w przepisach prawnych: polskich, czeskich i słowackich.

Podstawowe wskaźniki i informacje statystyczne¹³ *(stan w 2006 r.)*

- ☐ polska część euroregionu była znacznie większa od części czeskiej zarówno pod względem powierzchni jak i liczby ludności,
- ☐ struktura wiekowa ludności po stronie polskiej i czeskiej była bardzo podobna,
- ☐ przyrost naturalny w części polskiej był dodatni, natomiast w części czeskiej ujemny,
- ☐ gęstość zaludnienia w polskiej części euroregionu była wyraźnie większa niż w części czeskiej,
- ☐ w czeskiej i w polskiej części euroregionu saldo migracji było dodatnie, szczególnie w czeskiej części napływ ludności był wyraźnie większy niż odpływ,
- ☐ w 2006 r. w polskiej części euroregionu oddano do użytkowania więcej mieszkań niż w części czeskiej,
- ☐ wskaźnik liczby ludności przypadającej na jedno kino był w części polskiej pięciokrotnie wyższy niż w czeskiej.

¹³ Dotyczą tylko strony polskiej i czeskiej z uwagi na brak danych dla strony słowackiej.

TABL. 4.72. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ W POLSKIEJ I CZESKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU BESKIDY W 2006 R.

Stan w dniu 31 XII

AREA AND POPULATION IN POLISH AND CZECH PART OF BESKIDY EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w km ² Area in km ²	Ludność Population			Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males
		w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w miastach w % ogółu ludności in urban areas in % of total popu- lation	na 1 km ² per 1 km ²	
STRONA: PART:					
Polska Polish	2475	603703	48,3	243,9	106,5
Czeska Czech	972	164936	51,6	169,8	103,2

TABL. 4.73. LUDNOŚĆ WEDŁUG GRUP WIEKU W POLSKIEJ I CZESKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU BESKIDY W 2006 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY AGE IN POLISH AND CZECH PART OF BESKIDY EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poniżej 15 lat Below 15 years	15-64	65 lat i więcej 65 years and more
		w % ogółu ludności in % of total population		
STRONA: PART:				
Polska Polish	603703	16,3	70,2	13,5
Czeska Czech	164936	14,6	71,7	13,7

TABL. 4.74. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI I SALDO MIGRACJI W POLSKIEJ I CZESKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU BESKIDY W 2006 R.
VITAL STATISTICS AND NET MIGRATION IN POLISH AND CZECH PART OF BESKIDY EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>		Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	Małżeństwa <i>Marriages</i>	Saldo migracji <i>Net migra- tion</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym niemowląt ^a <i>of which infants ^a</i>			
	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>					
STRONA: PART:						
Polska <i>Polish</i>	10,1	8,9	4,3	1,2	6,2	0,6
Czeska <i>Czech</i>	9,5	9,9	5,1	-0,4	4,8	4,9

^a Na 1000 urodzeń żywych.

^a *Per 1000 live births.*

TABL. 4.75. RUCH TURYSTYCZNY W POLSKIEJ I CZESKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU BESKIDY W 2006 R.
TOURIST TRAFFIC IN POLISH AND CZECH PART OF BESKIDY EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca noclego- we ^a na 100 ludności ^b <i>Number of beds ^a per 100 population ^b</i>	Udzielone noclegi na 100 ludności ^c <i>Nights spent (overnight stay) per 100 population ^c</i>	Korzystający z noclegów na 100 ludności ^d <i>Tourists accom- modated per 100 population ^d</i>	Turyści zagra- niczni korzystają- cy z noclegów na 100 korzysta- jących ogółem <i>Foreign tourists accommodated per 100 tourists accommodated</i>
STRONA: PART:				
Polska <i>Polish</i>	1,7	159,6	49,8	10,6
Czeska <i>Czech</i>	4,2	.	.	.

^a Stan w dniu 31 VII. ^b Wskaźnik funkcji turystycznej według Baretje'a. ^c Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Charvata. ^d Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Schneidera.

^a *As of 31 VII. ^b Tourist function index by Baretje. ^c Tourist traffic intensity index by Charvat. ^d Tourist traffic intensity index by Schneider.*

TABL. 4.76. **ZASOBY MIESZKANIOWE W POLSKIEJ I CZESKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU BESKIDY W 2006 R.**^a

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS IN POLISH AND CZECH PART OF BESKIDY EUROREGION IN 2006^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania Dwellings	Przeciętna liczba osób Average number of persons		Przeciętna powierzchnia użytkowa ^b Average usable floor space ^b		Mieszkania na 1000 ludności Dwellings per 1000 population
		na mieszkanie per dwelling	na izbę per room	mieszkania per dwelling	na 1 osobę per person	
				w m ²	in m ²	
STRONA: PART:						
Polska Polish	196340	3,1	0,8	76,9	25,0	325,2
Czeska Czech	57876	2,8	1,0	52,5	18,6	355,4

a Strona czeska – dane ze spisu ludności, stan w dniu 1 III 2001 r. b Strona czeska – powierzchnia mieszkalna, tj. izby o powierzchni 8 m² i więcej oraz część powierzchni kuchni przekraczająca 12 m².

a The Czech part – results of the census, as of 1 III 2001. b Czech Part – living area: rooms with an area 8 m² and more and part of the floor of the kitchen having the area 12 m² and more.

TABL. 4.77. **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W POLSKIEJ I CZESKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU BESKIDY W 2006 R.**

DWELLINGS COMPLETED IN POLISH AND CZECH PART OF BESKIDY EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 ludności Per 1000 population	Na 1000 zawartych małżeństw Per 1000 marriages contracted
STRONA: PART:			
Polska Polish	1869	3,1	502
Czeska Czech	310	1,9	396

TABL. 4.78. **APTEKI I PUNKTY APTECZNE^{ab} W POLSKIEJ I CZESKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU BESKIDY W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^{ab} IN POLISH AND CZECH PART OF BESKIDY EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Apteki i punkty apteczne <i>Pharmacies and pharmaceutical outlets</i>	Ludność na 1 aptekę i punkt apteczny <i>Population per pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
<i>STRONA: PART:</i>		
Polska <i>Polish</i>	162	3727
Czeska <i>Czech</i>	31	5307

a Strona polska – bez aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów. b Strona czeska – dane za rok 2005.

a Polish part – excluding hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, operated for the needs of these. b Czech part – data concern 2005.

TABL. 4.79. **KINA STAŁE I MUZEA W POLSKIEJ I CZESKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU BESKIDY W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

FIXED CINEMAS AND MUSEUMS IN POLISH AND CZECH PART OF BESKIDY EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Kina <i>Cinemas</i>	Liczba ludności na 1 kino <i>Population per cinema</i>	Muzea <i>Museums</i>
<i>STRONA: PART:</i>			
Polska <i>Polish</i>	7	86243,3	11
Czeska <i>Czech</i>	10	16450,9	12

 Ważniejsze adresy**Strona polska**

Stowarzyszenie „Region Beskidy”

ul. Piastowska 40

43-300 Bielsko-Biała

Polska

Maciej Kołoczek – Sekretarz polskiej części Euroregionu Beskidy

tel./fax +48 /33 813-63-33; 33 813-63-25

www.euroregion-besкиды.pl

e-mail: biuro@euroregion-besкиды.pl

Strona czeska

Sdružení „Region Beskydy”

Městský úřad Frýdek-Místek

738 22 Frýdek-Místek

Radniční 1148

Republika Czeska

Petra Schnirchova - Sekretar Sdružení „Region Beskydy”

tel.: +420 55 860 9272

fax: +420 55 860 9166

www.euroregion-besкиды.cz

www.regionbesкиды.cz

e-mail: sekretar@euroregion-besкиды.cz

Strona słowacka

Združenie „Region Beskydy”

Mestsky urad v Žilinie

Namestie obetí

011 31 Žilina

Republika Slovenska

Zuzana Ockova – Manažer Združenia „Region Beskydy”

tel. /fax: +421 41 723 5564

www.besкиды.sk

email: besкиды@zilina.sk

Euroregion Beskidy

Strona polska

Gminy:

1. Bestwina	8. Kęty	15. Pcim	22. Świnna
2. Bielsko-Biała	9. Koszarawa	16. Porąbka	23. Ujszoły
3. Buczkowice	10. Kozy	17. Radziechowy-Wieprz	24. Węgierska Górka
4. Czechowice-Dziedzice	11. Lipowa	18. Rajcza	25. Wilamowice
5. Czernichów	12. Łękawica	19. Stryszawa	26. Wilkowice
6. Gilowice	13. Łodygowice	20. Szczyrk	27. Zawoja
7. Jeleśnia	14. Milówka	21. Ślemień	28. Żywiec

Powiaty:

29. Bielski	30. Suski	31. Żywiecki

Strona czeska

Miasta i gminy:

1. Albrechtice	17. Horní Tošanovice	33. Nošovice	49. Stará Ves n./O
2. Baška	18. Hukvaldy	34. Ostravice	50. Staré Hamry
3. Bílá	19. Janovice	35. Palkovice	51. Staré Město
4. Brušperk	20. Kaňovice	36. Paskov	52. Staříč
5. Bruzovice	21. Kateřinice	37. Pazderna	53. Střítež
6. Čeladná	22. Komorní Lhotka	38. Pražmo	54. Sviadnov
7. Dobrá	23. Kozlovice	39. Pržno	55. Těrlícko
8. Dobratice	24. Krásná	40. Pstruží	56. Třanovice
9. Dolní Domaslavice	25. Krmelín	41. Raškovice	57. Václavovice
10. Dolní Tošanovice	26. Kunčice p. Ondřejníkem	42. Řeka	58. Vělopolí
11. Fryčovice	27. Lhotka	43. Řepiště	59. Vojkovice
12. Frýdek-Místek	28. Lučina	44. Ropice	60. Vratimov
13. Frýdlant n. Ostravicí	29. Malenovice	45. Sedliště	61. Vyšní Lhoty
14. Hnojník	30. Metylovice	46. Šenov	62. Žabeň
15. Horní Bludovice	31. Morávka	47. Smilovice	63. Žermanice
16. Horní Domaslavice	32. Nižní Lhoty	48. Soběšovice	

Strona słowacka

Miasta i Gminy:

1. Babin	21. Klubina	41. Oravská Lesná	61. Staškov
2. Belá	22. Korňa	42. Oravská Polhora	62. Stráňavy
3. Bitarová	23. Kotrčina Lúčka	43. Oravské Veselé	63. Stránske
4. Bobrov	24. Krasňany	44. Ovčiarско	64. Stráža
5. Breza	25. Kysucký Lieskovec	45. Paština Závada	65. Strečno
6. Brezany	26. Kysucké Nové Mesto	46. Podvysoká	66. Súžov-Hradná
7. Bytča	27. Lietavská Lučka	47. Porúbka	67. Svrčinovec
8. Čadca	28. Lodno	48. Povina	68. Ťapešovo
9. Čierne	29. Lutise	49. Rabča	69. Teplička nad Váhom
10. Dolná Tižina	30. Lysica	50. Rabčice	70. Terchová
11. Dunajov	31. Makov	51. Radoža	71. Turzovka
12. Gbežany	32. Mojš	52. Rajec	72. Varín
13. Horný Hričov	33. Mútne	53. Rajecká Lesná	73. Vavrečka
14. Horný Vadičov	34. Námestovo	54. Rajecké Teplice	74. Veličná
15. Hôrky	35. Nededza	55. Rakova	75. Vežká Čierna
16. Hričovské Podhradie	36. Nezbudská Lučka	56. Rudínka	76. Vysoká nad Kysucou
17. Hruštín	37. Novoť	57. Sihelné	77. Zákamenné
18. Kamenná Poruba	38. Ochodnica	58. Skalité	78. Zázriva
19. Klin	39. Olešná	59. Snežnica	79. Zubrohlava
20. Klokočov	40. Oravská Jasenica	60. Stará Bystrica	80. Žilina

4.2.6. Euroregion Tatry

Utworzenie euroregionu

Kongres założycielski euroregionu odbył się 26 sierpnia 1994 roku w Nowym Targu. Na Kongresie podpisano Umowę pomiędzy Samorządami Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Słowackiej o utworzeniu transgranicznego związku Euroregion Tatry. Umowa ta została znowelizowana w dniu 22 października 1999 roku. Określono w niej nazwę euroregionu jako Transgraniczny Związek Euroregion Tatry, a także zaktualizowano dziedziny i cele współpracy.

Próby formalizacji kontaktów gmin słowackich z gminami polskimi w rejonie Podhala, w Pieninach i w Gorcach zostały podjęte już w listopadzie 1991 roku podczas konferencji samorządowej w Zakopanem. W pół roku później w maju 1992 roku w Popradzie odbyła się bardzo ważna – z punktu widzenia rozwoju kontaktów transgranicznych – konferencja wójtów i burmistrzów gmin polskich i słowackich. W zawartym na tym spotkaniu **Porozumieniu** podkreślono, że rozwój współpracy ma w założeniu doprowadzić do tego, aby cały region górski mógł w przyszłości stanowić ekologiczną, gospodarczą i kulturową całość oraz uzyskać miano euroregionu.

W drugiej połowie 1993 roku prowadzone były rozmowy przedstawicieli władz samorządowych Nowego Targu i Zakopanego z partnerami słowackimi, poświęcone przygotowaniu projektu statutu przyszłego Euroregionu Tatry. W dniu 31 października 1993 roku podpisano w Zakopanem „**Deklarację Organów Samorządów Terytorialnych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Słowackiej w sprawie projektu utworzenia transgranicznego związku Region Tatry**”, będącą dokumentem wyjściowym, określającym rozwój współpracy w regionie i zapowiadającym powołanie euroregionalnej struktury w postaci **Euroregionu Tatry**.

Duże znaczenie dla sfinalizowania długotrwałych negocjacji miało polsko-słowackie porozumienie międzyrządowe o współpracy transgranicznej zawarte 18 sierpnia 1994 roku. W kilka dni później została podpisana umowa o utworzeniu euroregionu.

Struktura organów

Organami euroregionu są:

- ☐ kongres,
- ☐ rada,
- ☐ komisja rewizyjna.

Kongres jest najwyższym organem euroregionu. W jego skład wchodzi 70 delegatów, po 35 z każdej ze stron. Do jego kompetencji należy m.in. ustalanie podstawowych kierunków działania, przyjmowanie nowych członków, wybór i odwoływanie członków rady i komisji rewizyjnej.

Rada jest organem wykonawczym związku. Składa się z 14 członków (po 7 z każdej ze stron) wybieranych przez kongres na okres dwóch lat. Pracami rady kieruje przewodniczący, wybierany przez radę na okres dwóch lat, z zachowaniem zasady przemienności. W kierowaniu pracą uczestniczy również wiceprzewodniczący, którym jest przedstawiciel drugiej strony. Do kompetencji rady należy m.in. uchwalanie planów rzeczowo-finansowych, zwoływanie kongresu, przygotowywanie projektów uchwał i ich realizacja, powoływanie sekretarzy i komisji roboczych.

Komisja rewizyjna jest organem kontrolnym i składa się z 6 członków (po trzech z każdej ze stron).

Rada wykonuje swoje zadania przy pomocy sekretarzy – jednego po stronie polskiej i jednego po stronie słowackiej. Ich zadaniem jest obsługa administracyjna organów euroregionu. Kierują oni biurami euroregionu, z których jedno znajduje się w Nowym Targu, a drugie w Kieżmarku.

Rada powołuje też komisje robocze, których zadaniem jest rozwiązywanie konkretnych problemów związanych z działalnością euroregionu. Są one organami doradczymi rady. Aktualnie w ramach rady działają następujące komisje:

- ☐ gospodarcza,
- ☐ ochrony środowiska,
- ☐ kultury,
- ☐ informacji,
- ☐ turystyki,
- ☐ sportu i młodzieży.

Członkowie

Członkowie dzielą się na:

- ☐ zwyczajnych,
- ☐ wspierających,
- ☐ honorowych.

Członkiem zwyczajnym mogą być gminy i powiaty Podhala, Spisza, Orawy, Piecin, Gorców, Beskidu Sądeckiego, Beskidu Wyspowego i Beskidu Niskiego, ale dopuszcza się możliwość przyjęcia również innych gmin i powiatów.

Członkiem wspierającym mogą być osoby prawne i instytucje samorządu terytorialnego, które zadeklarują merytoryczne poparcie dla realizacji celów Związku Euroregion Tatry lub wniosą istotny wkład finansowy.

Członkami honorowymi mogą zostać osoby prawne i fizyczne w uznaniu wkładu pracy na cele zbieżne z celami Związku Euroregion Tatry.

Członkowie wspierający i honorowi nie mają czynnego i biernego prawa wyborczego i są zwolnieni z opłacania składek członkowskich, a członkowie honorowi nie wnoszą wpisowego.

Euroregion Tatry obejmuje po stronie polskiej 22 gminy i 3 powiaty z województwa małopolskiego. Po stronie słowackiej w skład euroregionu wchodzi 112 gmin oraz jedno województwo (kraj).

Obszar euroregionu przedstawiono na mapie 13.

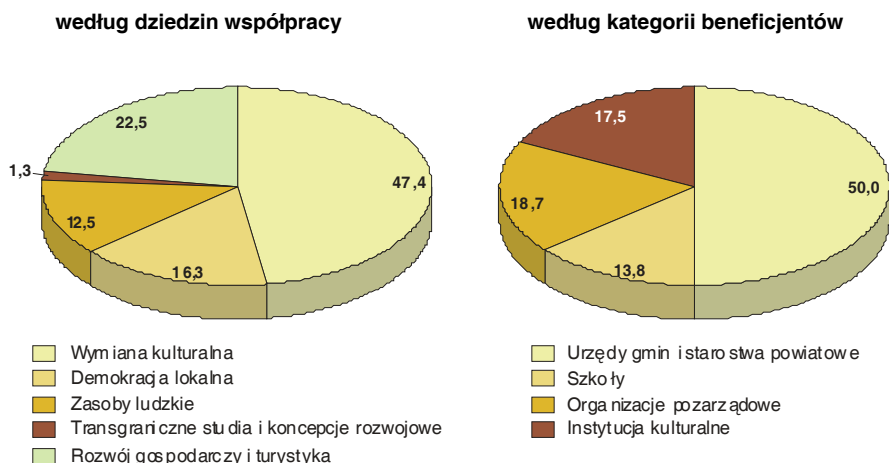
Małe projekty euroregionalne

W polskiej części Euroregionu Tatry zrealizowano 80 małych projektów dofinansowanych z programu Phare. Łączna kwota dofinansowania uzyskanego przez beneficjentów wyniosła 606,7 tys. euro. Średnia wysokość dofinansowania jednego projektu to 7,6 tys. euro.

Blisko połowę z nich stanowiły przedsięwzięcia o charakterze kulturalnym. Kolejnymi grupami działań były inicjatywy w zakresie: rozwoju gospodarczego i turystyki oraz demokracji lokalnej.

Strukturę zrealizowanych projektów według dziedzin współpracy¹⁴ oraz kategorii beneficjentów ukazuje wykres 4.10.

Wykres 4.10. **Małe projekty dofinansowane z programu PHARE CBC w polskiej części Euroregionu Tatry**

Źródło: opracowanie własne.

Wśród instytucji realizujących projekty najwięcej projektów zrealizowały urzędy gmin (33), organizacje pozarządowe takie jak stowarzyszenia, fundacje, związki gminne itp. (15) oraz placówki kulturalne (14).

¹⁴ W niektórych przypadkach przyporządkowanie projektu do danej dziedziny było trudne ze względu na szerokie jego oddziaływanie i miało charakter arbitralny.

W ramach programu INTERREG III A, Funduszu Mikroprojektów, w polskiej części euroregionu zatwierdzono 47 mikroprojektów. Łączna kwota przyznanego dofinansowania wyniosła 1426,1 tys. złotych.

Liczba beneficjentów korzystających z dofinansowania z obu funduszy była zróżnicowana terytorialnie. Spośród 22 gmin – członków polskiej części euroregionu beneficjenci z 2 gmin nie skorzystali z dofinansowania, w 18 gminach zrealizowano od 1 do 6 projektów, a w gminie miejskiej Nowy Targ i w Zakopanem zrealizowano ich po kilkanaście (por. kartogram 37).

Kwota przyznana Związkowi Euroregion Tatry w ramach programów EWT 2007-2013 wynosi 5351,6 tys. euro.

Bariery współpracy

Wśród najistotniejszych utrudnień w realizacji małych projektów (mikroprojektów) przedstawiciele polskiego biura euroregionu wymienili:

- ☐ brak uprawnień słowackich struktur euroregionu do zarządzania małymi projektami i ich obsługi (mogą być jedynie beneficjentami),
- ☐ duże sformalizowanie procedur wdrażania i rozliczania mikroprojektów programu INTERREG III A oraz ich ciągła modyfikacja.

U w a g a. Zaprezentowano tylko te tablice, dla których pozyskano informacje również dla strony słowackiej. Pozostałe informacje o części polskiej znajdują się w tablicach w podrozdziale 4.5.

TABL. 4.80. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ W EUROREGIONIE TATRY W 2006 R.

Stan w dniu 31 XII

AREA AND POPULATION IN TATRY EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Powierzchnia w km ² Area in km ²	Ludność Population			Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males
		w liczbach bezwzględ- nych in absolute numbers	w miastach w % ogółu ludności in urban areas in % of total popu- lation	na 1 km ² per 1 km ²	
STRONA: PART:					
Polska Polish	3835	473160	28,1	123	103
Słowacka ^a Slovak ^a	2511	344263	75,7	137	105

^a Dane ze rok 2005.

^a Data concern 2005.

TABL. 4.81. **LUDNOŚĆ WEDŁUG GRUP WIEKU W EUROREGIONIE TATRY W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY AGE IN TATRY EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Poniżej 15 lat Below 15 years	15-64 ^a	65 lat i więcej ^b 65 years and more ^b
		w % ogółu ludności in % of total population		
STRONA: PART:				
Polska	473160	20,6	67,6	11,8
Polish				
Słowacka ^c	344263	18,7	65,0	16,3
Slovak ^c				

a Strona słowacka – wiek produkcyjny (kobiety w wieku 15-54 lata, mężczyźni 15-59 lat). b Strona słowacka – wiek poprodukcyjny (kobiety powyżej 54 lat, mężczyźni powyżej 59 lat). c Dane za rok 2005.

a Slovak part – working age (women aged 15-54, men aged 15-59). b Slovak part – post-working age (women more than 54 years, men more than 59 years). c Data concern 2005.

TABL. 4.82. **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI I SALDO MIGRACJI W EUROREGIONIE TATRY W 2006 R.**

VITAL STATISTICS AND NET MIGRATION IN TATRY EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Urodzenia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>		Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	Małżeństwa <i>Marriages</i>	Saldo migracji <i>Net migration</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym niemowląt ^a <i>of which infants ^a</i>			
	na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>					
STRONA: PART:						
Polska	11,5	7,6	5,7	3,8	6,4	-0,3
Polish						
Słowacka ^b	11,4	8,1	.	3,4	5,4	.
Slovak ^b						

a Na 1000 urodzeń żywych. b Dane za rok 2005.

a Per 1000 live births. b Data concern 2005.

 Ważniejsze adresy***Euroregion Tatry***

Siedziba Transgranicznego Związku Euroregionu Tatry w Nowym Targu
ul. Sobieskiego 2
34-400 Nowy Targ
tel. +48 18 2666953
tel./fax. +48 18 2669981
e-mail: euroregion.tatry@pro.onet.pl
www.euroregion-tatry.pl

Kancelaria Združenia Región „Tatry” w Kieżmarku
Hlavné námestie 46
06001 Kežmarok
tel./fax: +421 52 452 39 13
e-mail: info@euroregion-tatry.sk
www.euroregion-tatry.sk

Euroregion Tatry

Strona polska

Gminy:

1. Bukowina Tatrzańska	7. Limanowa – m	13. Ochotnica Dolna	19. Szczawnica
2. Czarny Dunajec	8. Lipnica Wielka	14. Piwniczna-Zdrój	20. Tymbark
3. Czorsztyn	9. Łapsze Niżne	15. Poronin	21. Uście Gorlickie
4. Jabłonka	10. Muszyna	16. Raba Wyżna	22. Zakopane
5. Kościelisko	11. Nowy Targ - m	17. Rytro	
6. Krościenko
Dunajcem	n. 12. Nowy Targ - w	18. Szaflary	

Powiaty:

- 23. Nowosądecki
- 24. Nowotarski
- 25. Tatrzański

Strona slowacka

Miasta i gminy:

1. Abrahámovce	29. Istebné	57. Malá Franková	85. Spišská Nová Ves
2. Bajerovce	30. Jakubovany	58. Malatiná	86. Spišská Stará Ves
3. Batizovce	31. Jalorec	59. Malý Lipník	87. Spišské Hanušovce
4. Beňadiková	32. Jamník	60. Malý Slavkov	88. Stará Lesná
5. Brezovica	33. Jarabina	61. Matiašovce	89. Stará Ľubovňa
6. Brutovce	34. Jasenovná	62. Matysová	90. Štefanov nad Oravou
7. Bušovce	35. Jezersko	63. Medzibrodie n. Oravou	91. Štrba
8. Bziny	36. Kamienka	64. Mengusovce	92. Suchá Hora
9. Červený Kláštor	37. Kežmarok	65. Mníšek n. Popradom	93. Sulín
10. Chlebnice	38. Kolačkov	66. Námestovo	94. Šuňava
11. Chmeľnica	39. Kónská	67. Nižná	95. Svit
12. Čirč	40. Kral'ovany	68. Nižna Boca	96. Trstená
13. Demänovská Dolina	41. Križová Ves	69. Nižné Ružbachy	97. Údol
14. Dlhá nad Oravou	42. Kvačany	70. Nová Ľubovňa	98. Vasil'ov
15. Dolný Kubín	43. Legnáva	71. Oravská Poruba	99. Važec
16. Dravce	44. Lendak	72. Oravský Biely Potok	100. Veľká Franková
17. Ďurková	45. Lesnica	73. Orlov	101. Veľká Lomnica
18. Forbasy	46. Levoča	74. Osturňa	102. Vitanova
19. Gánovce	47. Liesek	75. Podhorany	103. Vojňany
20. Gerlachov	48. Liptovská Porúbka	76. Podolíneč	104. Výborná
21. Habovka	49. Liptovské Matiašovce	77. Podtureň	105. Vyšná Boca
22. Hladovka	50. Liptovské Revúce	78. Poprad	106. Vyšné Ružbachy
23. Hniezdne	51. Liptovský Mikuláš	79. Pribylina	107. Vysoké Tatry
24. Hozelec	52. Litmanová	80. Rešov	108. Žakovce
25. Hraničné	53. Ľubica	81. Ružomberok	109. Žaškov
26. Hranovnica	54. Ľubotin	82. Šarišské Jastrabie	110. Závažná Poruba
27. Huncovce	55. Lúčivná	83. Sedliacka Dubová	111. Ždiar
28. Hybe	56. Majere	84. Spišská Belá	112. Zuberec

113. Prešovský samosprawnny kraj

4.2.7. Euroregion Karpacki

Utworzenie euroregionu

W dniu 14 lutego 1993 roku w Debreczynie przedstawiciele władz terytorialnych Polski, Słowacji, Węgier i Ukrainy podpisali porozumienie o utworzeniu **Związku Międzyregionalnego Euroregion Karpacki**. Politycznego poparcia udzielili tej inicjatywie ministrowie spraw zagranicznych Polski, Węgier i Ukrainy, podpisując **Deklarację o Współpracy Społeczności Zamieszkujących Obszar Euroregionu Karpackiego**. Na posiedzeniu w dniach **29-30 kwietnia 1997** Rada Związku pozytywnie rozpatrzyła wniosek strony rumuńskiej o jej przyjęcie w charakterze członka zwyczajnego.

Powstanie euroregionu poprzedzał kilkuletni okres ożywionych kontaktów i współpracy o charakterze dwustronnym (ówczesne województwo krośnieńskie i przygraniczne powiaty słowackie, ukraińskie Zakarpacie i północno-wschodnie regiony Węgier). Pojawił się jednak pomysł, by połączyć różne inicjatywy o podobnym charakterze i spróbować utworzyć szersze forum współpracy, wykorzystując sprawdzoną w zachodniej Europie formę euroregionu. Istotnym krokiem, który przybliżył realizację tego celu, było seminarium „**Możliwości i perspektywy współpracy sąsiadujących regionów Polski, Czechosłowacji, Węgier i Ukrainy**”, które odbyło się w lutym 1992 roku w Jaśle. Udział w nim wzięli m.in. przedstawiciele władz centralnych oraz placówek dyplomatycznych zainteresowanych krajów. Na spotkaniu tym podpisano deklarację, na mocy której powołano **Radę Współpracy Międzyregionalnej Przykarpacia**. Po roku prac przygotowawczych podpisano umowę o utworzeniu euroregionu.

W lipcu 2000 r. w polskiej części euroregionu z inicjatywy grupy osób – przedstawicieli środowisk społecznych, samorządowych i naukowych województwa podkarpackiego powołano Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska. Powołanie stowarzyszenia wynikało z pilnej potrzeby uregulowania formalno – prawnych aspektów funkcjonowania polskiej części Euroregionu Karpackiego.

Utworzenie i zarejestrowanie stowarzyszenia a także przejście przez tę organizację od marca 2001 roku zadania prowadzenia polskiego biura Euroregionu Karpackiego zamknęło 8 letni okres funkcjonowania euroregionu bez osobowości prawnej.

W konsekwencji umożliwiona została reorganizacja strony polskiej Euroregionu Karpackiego polegająca na stworzeniu w oparciu o samorządy członkowskie rzeczywistej – prawnej transgranicznej struktury organizacyjnej oraz wypracowaniu metod współpracy w ramach Euroregionu Karpackiego. Innym, ważnym efektem utworzenia stowarzyszenia stała się możliwość wdrażania przez Euroregion Karpacki Funduszy Małych Projektów realizowanych w ramach Programów Współpracy Przygranicznej Phare oraz Narodowego Programu dla Polski Phare.

Struktura organów

Strukturę organizacyjną euroregionu tworzą następujące organy:

- ☐ rada euroregionu,
- ☐ prezydium rady euroregionu,
- ☐ przewodniczący rady euroregionu,
- ☐ sekretariat międzynarodowy,
- ☐ delegacje krajowe,
- ☐ stali przedstawiciele krajowi,
- ☐ komisje robocze.

Organy euroregionu pełnią funkcje doradcze, konsultacyjne oraz koordynacyjne, a decyzje przez nie podejmowane mają jedynie charakter propozycji wobec regionów członkowskich związku.

Rada jest najwyższym organem związku. W jej skład wchodzi przedstawiciele każdej ze stron krajowych. Zadaniem rady jest m. in. identyfikowanie i określanie celów strategicznych euroregionu we współpracy z sekretariatem międzynarodowym. Posiedzenia rady odbywają się przynajmniej dwa razy w roku.

Przewodniczący wybierany jest z grona członków rady na dwuletnią kadencję zgodnie z zasadą rotacji. Przewodniczący rady jest przewodniczącym prezydium. Reprezentuje także radę wobec innych organów Związku oraz osób trzecich.

Prezydium rady euroregionu jest organem wdrażającym decyzje podjęte przez radę. Składa się z przewodniczących delegacji każdej ze stron. Posiedzenia prezydium odbywają się co najmniej raz w kwartale, miejsce posiedzenia określone jest zgodnie z zasadą rotacji.

Sekretariat międzynarodowy jest organem wykonawczym i administracyjnym związku. Składa się ze stałych przedstawicieli krajowych każdej strony krajowej euroregionu. Miejsca posiedzeń sekretariatu określa się zgodnie z zasadą rotacji.

Biura krajowe są tworzone w każdym kraju członkowskim związku. Ich struktura, forma prawna i liczba pracowników leżą w gestii stron krajowych. Niezbędne zaplecze finansowe i strukturalne zapewnia dana strona krajowa. Każdemu biurze przewodniczy stały przedstawiciel krajowy danej strony.

Komisje robocze powoływane są na podstawie decyzji rady i obejmują konkretne dziedziny współpracy.

Euroregion Karpacki obejmuje przygraniczne regiony 5 państw – Polski, Rumunii, Słowacji, Ukrainy i Węgier. Po stronie polskiej euroregion obejmuje gminy województwa podkarpackiego oraz obszar samorządów członkowskich Stowarzyszenia Euroregion Karpacki Polska.

Po stronie węgierskiej w skład euroregionu wchodzi okręgi położone w północno-wschodniej części kraju: Borsod-Abaúj-Zemplén, Hajdú-Bihar, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg oraz miasta na prawach powiatu: Debrecen, Eger, Miskolc i Nyíregyháza.

Po stronie ukraińskiej w skład euroregionu wchodzi 4 obwody: lwowski, zakarpcki, iwanofrankowski i czerniowiecki.

Po stronie słowackiej do euroregionu należą regiony jednostek administracyjnych Koszyc i Preszowa oraz obszar samorządów członkowskich Stowarzyszenia „Region Karpaty”.

Po stronie rumuńskiej w skład euroregionu wchodzi 7 okręgów: Bihor, Botoșani, Maramureș, Suceava, Satu Mare, Zilah i Harghita.

Obszar euroregionu przedstawiono na mapie 14.

Małe projekty euroregionalne

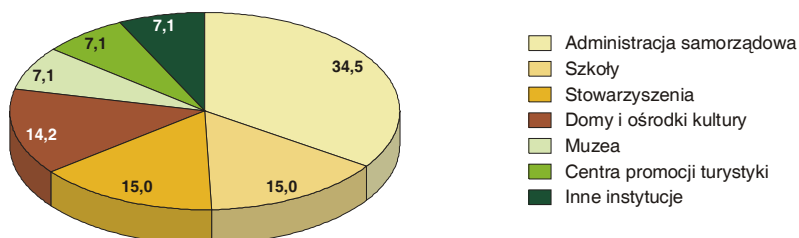
Na obszarze polskiej części Euroregionu Karpackiego instytucją odpowiadającą za proces wdrażania programu Phare CBC i wykorzystania Funduszu Małych Projektów Euroregionalnych było Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska. Reorganizacja strony polskiej euroregionu i powołanie stowarzyszenia umożliwiło korzystanie z funduszy. Stowarzyszenie zarządzało dwoma funduszami:

- ☐ Funduszem Małych Projektów w ramach Narodowego Programu dla Polski Phare,
- ☐ Wspólnym Funduszem Małych Projektów w ramach Programu Współpracy Przygranicznej Phare Polska – Słowacja.

Łącznie w polskiej części euroregionu zrealizowano 149 projektów. Na ich realizację wykorzystano dofinansowanie w kwocie 2416,9 tys. euro (zestawienie zbiorcze w układzie poszczególnych edycji programu przedstawiono w tablicy 3.1 na str. 34). Średnia kwota dofinansowania przypadająca na jeden projekt wyniosła ok. 16,2 tys. euro.

Projekty realizowane były przez instytucje różnego typu. Zdecydowanie najczęściej ich wykonawcami były organy administracji samorządowej. Drugą grupę beneficjentów stanowiły szkoły różnych szczebli, trzecią stowarzyszenia (tyle samo projektów), a czwartą domy i ośrodki kultury.

Wykres 4.11. Małe projekty dofinansowane z programu PHARE CBC (narodowy program dla Polski oraz Polska-Słowacja) w polskiej części Euroregionu Karpackiego według kategorii beneficjentów

Źródło: sekretariat polski euroregionu.

W polskiej części Euroregionu Karpackiego zrealizowano 120 mikroprojektów dofinansowanych Programu INTERREG III A. Łączna kwota dofinansowania wyniosła 8623,1 tys. złotych.

Spośród członków polskiej części euroregionu na obszarach 8 gmin nie zrealizowano dotychczas żadnego tzw. „małego projektu euroregionalnego” dofinansowanego z funduszy unijnych.

W ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczypospolita Polska – Republika Słowacka na lata 2007-2013 polska część Euroregionu Karpackiego otrzymała dofinansowanie w wysokości 5351,9 tys. euro.

Wśród najistotniejszych barier współpracy transgranicznej przedstawiciele polskiego sekretariatu euroregionu wymienili problemy związane z przekraczaniem granic, tj. wizy dla Ukraińców oraz kolejki na przejściach granicznych.

U w a g a. W tablicach brak danych dla stron: rumuńskiej, słowackiej i węgierskiej.

TABL. 4.83. POWIERZCHNIA I LUDNOŚĆ W POLSKIEJ I UKRAIŃSKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU KARPACKIEGO W 2006 R.

Stan w dniu 31 XII

AREA AND POPULATION IN POLISH AND UKRAINIAN PART OF KARPACKI EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Powierzchnia w km ² <i>Area in km²</i>	Ludność <i>Population</i>			Kobiety na 100 mężczyzn <i>Females per 100 males</i>
		w liczbach bezwzględ- nych <i>in absolute numbers</i>	w miastach w % ogółu ludności <i>in urban areas in % of total popu- lation</i>	na 1 km ² <i>per 1 km²</i>	
STRONA: <i>PART:</i>					
Polska <i>Polish</i>	17846	2097564	40,5	118	105
Ukraińska <i>Ukrainian</i>	56654	6103883	48,8	108	111

TABL. 4.84. LUDNOŚĆ WEDŁUG GRUP WIEKU W POLSKIEJ I UKRAIŃSKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU KARPACKIEGO W 2006 R.

Stan w dniu 31 XII

POPULATION BY AGE IN POLISH AND UKRAINIAN PART OF KARPACKI EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem ^a <i>Total ^a</i>	Poniżej 15 lat <i>Below 15 years</i>	15-64	65 lat i więcej <i>65 years and more</i>
		w % ogółu ludności <i>in % of total population</i>		
STRONA: PART:				
Polska <i>Polish</i>	2097564	17,4	69,6	13,0
Ukraińska <i>Ukrainian</i>	6076889	17,2	68,7	14,1

a Strona ukraińska – ludność stała.

a Ukrainian part – population registered for permanent resident.

TABL. 4.85. RUCH NATURALNY LUDNOŚCI I SALDO MIGRACJI W POLSKIEJ I UKRAIŃSKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU KARPACKIEGO W 2006 R.

VITAL STATISTICS AND NET MIGRATION IN POLISH AND UKRAINIAN PART OF KARPACKI EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Urodzenia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>		Przyrost naturalny <i>Natural increase</i>	Małżeństwa <i>Marriages</i>	Saldo migracji <i>Net migration</i>
		ogółem <i>total</i>	w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>			
		na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>				
<i>STRONA: PART:</i>						
Polska <i>Polish</i>	9,6	8,3	7,0	1,3	6,0	-1,9
Ukraińska <i>Ukrainian</i>	11,4	13,3	9,7	-1,9	7,8	-0,7

a Na 1000 urodzeń żywych.

a Per 1000 live births.

TABL. 4.86. **RUCH TURYSTYCZNY W POLSKIEJ I UKRAIŃSKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU KARPACKIEGO W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

TOURIST TRAFFIC IN POLISH AND UKRAINIAN PART OF KARPACKI EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Miejsca noclegowe ^a na 100 ludności ^b <i>Number of beds^a per 100 population^b</i>	Udzielone noclegi na 100 ludności ^c <i>Nights spent (overnight stay) per 100 population^c</i>	Korzystający z noclegów na 100 ludności ^d <i>Tourists accommodated per 100 population^d</i>	Turyści zagraniczni korzystający z noclegów na 100 korzystających ogółem <i>Foreign tourists accommodated per 100 tourists accommodated</i>
STRONA: <i>PART:</i>				
Polska <i>Polish</i>	1,0	77,4	26,8	11,4
Ukraińska <i>Ukrainian</i>	0,3	22,3	8,7	20,1

a Stan w dniu 31 VII. b Wskaźnik funkcji turystycznej według Baretje'a. c Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Charvata. d Wskaźnik intensywności ruchu turystycznego według Schneidera.

a As of 31 VII. b Tourist function index by Baretje. c Tourist traffic intensity index by Charvat. d Tourist traffic intensity index by Schneider.

TABL. 4.87. **ZASOBY MIESZKANIOWE W POLSKIEJ I UKRAIŃSKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU KARPACKIEGO W 2006 R.**

Stan w dniu 31 XII

DWELLING STOCKS IN POLISH AND UKRAINIAN PART OF KARPACKI EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Mieszkania <i>Dwellings</i>	Przeciętna liczba osób <i>Average number of persons</i>		Przeciętna powierzchnia użytkowa <i>Average usable floor space</i>		Mieszkania na 1000 ludności <i>Dwellings per 1000 population</i>
		na mieszkanie <i>per dwelling</i>	na izbę <i>per room</i>	mieszkania <i>per dwelling</i>	na 1 osobę <i>per person</i>	
				w m ²	in m ²	
STRONA: <i>PART:</i>						
Polska <i>Polish</i>	605458	3,5	0,9	77,3	22,3	289
Ukraińska <i>Ukrainian</i>	2025685	3,3	1,3	62,4	20,8	333

TABL. 4.88. MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA W POLSKIEJ I UKRAIŃSKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU KARPACKIEGO W 2006 R.
DWELLINGS COMPLETED IN POLISH AND UKRAINIAN PART OF KARPACKI EUROREGION IN 2006

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Na 1000 ludności Per 1000 population	Na 1000 zawartych małżeństw Per 1000 marriages contracted
STRONA: PART:			
Polska Polish	4652	2,2	367
Ukraińska Ukrainian	10694	1,8	225

TABL. 4.89. APTEKI I PUNKTY APTECZNE ^a W POLSKIEJ I UKRAIŃSKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU KARPACKIEGO W 2006 R.

Stan w dniu 31 XII

PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS ^a IN POLISH AND UKRAINIAN PART OF KARPACKI EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Apteki i punkty apteczne Pharmacies and pharmaceutical outlets	Ludność na 1 aptekę i punkt apteczny Population per pharmacy and pharmaceutical outlet
STRONA: PART:		
Polska Polish	679	3089
Ukraińska Ukrainian	1664	3673

^a Strona polska – bez aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, działających na potrzeby tych zakładów.

^a Polish part – excluding hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, operated for the needs of these.

TABL. 4.90. KINA STAŁE I MUZEA W POLSKIEJ I UKRAIŃSKIEJ CZĘŚCI EUROREGIONU KARPACKIEGO W 2006 R.

Stan w dniu 31 XII

FIXED CINEMAS AND MUSEUMS IN POLISH AND UKRAINIAN PART OF KARPACKI EUROREGION IN 2006

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Kina Cinemas	Liczba ludności na 1 kino Population per cinema	Muzea Museums
STRONA: PART:			
Polska Polish	37	56691	35
Ukraińska Ukrainian	123	49689	46

 Ważniejsze adresy**Strona polska:**

Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska
ul. Kościuszki 4/6
35-030 Rzeszów
tel. +48(17) 850 65 67
fax +48 (17) 853 68 98
e-mail: sekretariat@karpacki.pl
www.karpacki.pl

Strona rumuńska:

Euroregiuni Carpatice
Sioncai Str. 46
430 31 Baia Mare
Romania
Tel./fax: +40 262 211 051
e-mail: bogdan@maramurescounty.ro
Osoba kontaktowa: Bogdan Lazar

Strona słowacka:

Združenie región Karpaty
Námestie Maratónu Mieru 1
042 66 Košice
Tel./fax: 055/ 7268 350
e-mail: združenie.karpaty@kosice.regionet.sk
www.euroregion-karpaty.sk

Strona węgierska:

Karpatok Eurorégió
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megye
Hősök tere 5 H-4400
Nyíregyháza
Hungary
Tel.: +36 42 599 685
Fax: +36 42 312 603
e-mail: cesecr@szszbmo.hu
www.szszbmo.hu/ce-regio/
Osoba kontaktowa: Brigitta Laszlo

Strona ukraińska:

Ul. Zahorska 30
88 000 Užhorod
Ukraine
Tel: +38 0312 6414 555
Fax: +38 0312 616 283
e-mail: ceukr@westportal.net
Osoba kontaktowa: Alen Panov

Euroregion Karpacki

Strona polska

Województwa:

1. Podkarpackie

Strona węgierska

Okręgi:

1. Borsod-Abauj-Zemplen (Miskolc)
2. Hajdú-Bihar (Debreczyn)
3. Heves (Eger)
4. Jász-Nagykun-Szolnok
5. Szabolcs-Szatmár-Bereg (Nyíregyháza)

Strona ukraińska

Obwody:

1. Czerniowiecki
2. Iwanofrankowski
3. Lwowski
4. Zakarpcki

Strona słowacka

Kraje:

1. Preszowski
2. Koszycki

Strona rumuńska

Okręgi:

1. Bihor
2. Botoşani
3. Harghita
4. Maramureş
5. Sălaj
6. Satu Mare
7. Suceava